

รายงานการพิจารณาทบทวน
ประกาศ กทช. ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๙

กลุ่มงานโครงข่ายพื้นฐาน การใช้และเชื่อมต่อโครงข่าย

บทนำ

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้กำหนดกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมไว้ในหมวด ๒ ซึ่งประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ ซึ่งออกตามความในหมวด ๒ ของพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้กำหนดกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมในรายละเอียดไว้ ทั้งในเรื่องของหลักการเบื้องต้นเกี่ยวกับการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม วิธีการขอเข้าใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม การเจรจาสัญญาการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม และกระบวนการระงับข้อพิพาทที่เกี่ยวกับการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม ทั้งนี้ ในข้อ ๑๒๒ ของประกาศ กทช. ดังกล่าว ได้กำหนดให้มีการพิจารณาทบทวนบทบัญญัติในตัวประกาศ กทช. ๕ ปี พร้อมทั้งให้มีการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะจากผู้รับใบอนุญาตที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งดำเนินการประเมินผลตามระเบียบว่าด้วยการประเมินผลการกำกับดูแล โดยประกาศ กทช. ดังกล่าวได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาตั้งแต่วันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๔๙ และบังคับใช้มาจนครบระยะเวลา ๕ ปีแล้ว

ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ โดยกลุ่มงานโครงข่ายพื้นฐาน การใช้และเชื่อมต่อโครงข่าย ในฐานะของหน่วยธุรการประจำคณะอนุกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท และเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินการตามประกาศดังกล่าว จึงได้จัดทำรายงานสรุปสาระสำคัญ และการดำเนินการตามประกาศ กทช. ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ ขึ้น ซึ่งรายงานฉบับนี้เป็นการสรุปเนื้อหาหากฎเกณฑ์ของประกาศ กทช. ดังกล่าว พร้อมทั้งปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานตามประกาศดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนได้เสีย และดำเนินการปรับปรุงประกาศ กทช. ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบันต่อไป

- เหตุผลและความจำเป็นของการกำกับดูแลการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม.....	๕
- สรุปสาระสำคัญของประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๙	
๑. หมวด ๑ หลักการทั่วไป.....	๘
๑.๑. หลักการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม.....	๘
๑.๒. จุดเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม.....	๑๐
๑.๓. ค่าตอบแทนการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม.....	๑๑
๑.๔. การจัดเก็บและแบ่งค่าบริการ.....	๑๓
๒. หมวด ๒ ข้อเสนอการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม.....	๑๔
๒.๑. การจัดทำข้อเสนอการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม.....	๑๔
๒.๒. การพิจารณาข้อเสนอการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม.....	๑๕
๒.๓. การเผยแพร่ข้อเสนอการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม.....	๑๖
๒.๔. การแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมข้อเสนอการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม.....	๑๖
๓. หมวด ๓ ขั้นตอนและกระบวนการในการเจรจาสัญญา.....	๑๗
๓.๑. การขอใช้หรือการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม.....	๑๗
๓.๒. การเจรจาเงื่อนไขสัญญา.....	๑๘
๓.๓. การให้บริการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม.....	๑๙
๔. หมวด ๔ คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท.....	๒๑
๔.๑. คุณสมบัติและองค์ประกอบ.....	๑๘
๔.๒. การพ้นจากตำแหน่ง.....	๑๘
๔.๓. อำนาจหน้าที่.....	๑๙
๔.๔. ค่าตอบแทน.....	๑๙
๔.๕. การแต่งตั้งองค์คณะ และหน่วยธุรการประจำองค์คณะ.....	๑๙

๕. หมวด ๕ กระบวนการระงับข้อพิพาท.....	๒๔
๕.๑. การเกิดขึ้นของข้อพิพาท.....	๒๔
๕.๒. หลักการทั่วไปในการดำเนินกระบวนการระงับข้อพิพาท.....	๒๔
๕.๓. การยื่นคำร้อง.....	๒๕
๕.๔. การตรวจคำร้อง และการพิจารณารับคำร้อง.....	๒๖
๕.๕. คำสั่งให้ใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมไปพลางก่อน.....	๒๖
๕.๖. วิธีพิจารณาขั้นต้นและการพิจารณานัดแรก.....	๒๖
๕.๗. การแสวงหาข้อเท็จจริงจากคำร้อง คำร้องแย้ง คำคัดค้าน.....	๒๗
๕.๘. การแสวงหาข้อเท็จจริงของคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท.....	๒๘
๕.๙. การกำหนดวันสิ้นสุดการแสวงหาข้อเท็จจริง และการสรุปสำนวน.....	๒๘
๕.๑๐. การรับฟังพยานหลักฐาน.....	๒๙
๕.๑๑. คำวินิจฉัย.....	๓๐
๕.๑๒. การแก้ไข ติความ อธิบายข้อความ และการทำคำวินิจฉัยเพิ่มเติม.....	๓๐
๕.๑๓. การคัดค้านคำวินิจฉัย.....	๓๐
๕.๑๔. คำชี้ขาด.....	๓๑
๕.๑๕. การบังคับตามคำชี้ขาด.....	๓๒
๕.๑๖. ค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่ายและค่าป่วยการ.....	๓๒
๕.๑๗. การบังคับทางปกครอง.....	๓๒
๕.๑๘. การฟ้องคดีต่อศาลปกครอง.....	๓๓
๖. หมวด ๖ การกำกับดูแลการบังคับใช้.....	๓๔
- ปัญหาและอุปสรรคที่พบจากการดำเนินงาน.....	๓๕
- ข้อเสนอแนะของทีมงานโครงข่ายพื้นฐาน การใช้และเชื่อมต่อโครงข่าย	๔๐

เหตุผลความจำเป็นของการกำกับดูแล

เป็นที่ทราบกันดีว่า กิจการโทรคมนาคม ถือได้ว่าเป็นกิจการที่มีส่วนสำคัญในการส่งเสริมเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เนื่องจากกิจการโทรคมนาคมถือได้ว่าเป็นโครงสร้างพื้นฐานสำคัญที่รองรับการสื่อสารและสนับสนุนการดำเนินธุรกรรมต่างๆ โดยแนวคิดหนึ่งของการประกอบกิจการโทรคมนาคมคือ การที่มีผู้ใช้บริการโทรคมนาคมเป็นจำนวนมาก จะยิ่งทำให้บริการโทรคมนาคมมีประโยชน์มากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามการลงทุนประกอบกิจการโทรคมนาคม โดยเฉพาะการลงทุนเพื่อสร้างโครงข่ายโทรคมนาคมนั้น เป็นการลงทุนขนาดใหญ่ที่ต้องการเม็ดเงินลงทุนเป็นจำนวนมาก ผู้ประกอบการเพียงรายเดียวจึงไม่มีศักยภาพเพียงพอที่จะลงทุนเพื่อให้บริการในระดับประเทศได้อย่างทั่วถึง ดังนั้นในตลาดบริการโทรคมนาคมจึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะมีผู้ประกอบการโทรคมนาคมหลายราย ในการให้บริการ และการที่จะทำให้ผู้ใช้บริการโทรคมนาคมของแต่ละโครงข่ายสามารถติดต่อถึงกันได้ โครงข่ายโทรคมนาคมแต่ละโครงข่ายต้องสามารถติดต่อถึงกันได้ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ โครงข่ายโทรคมนาคมจะต้องมีการเชื่อมต่อซึ่งกันและกัน

นอกเหนือจากการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมแล้ว การใช้โครงข่ายโทรคมนาคมก็มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน ดังที่ได้กล่าวไปแล้วว่าการลงทุนสร้างโครงข่ายโทรคมนาคมนั้นจะต้องใช้เม็ดเงินลงทุนเป็นจำนวนมาก ทำให้การลงทุนกระจุกตัวอยู่ที่กลุ่มผู้ประกอบการที่มีความสามารถเพียงไม่กี่ราย หรือต้องเป็นการลงทุนโดยรัฐ ซึ่งเมื่อมีผู้มีความสามารถในการลงทุนน้อยรายก็จะมีการแข่งขันในการให้บริการโทรคมนาคม ดังนั้นการเพิ่มขีดความสามารถ โดยให้ผู้ประกอบการจะประกอบกิจการโทรคมนาคม ใช้โครงข่ายโทรคมนาคมของผู้ให้บริการโทรคมนาคมที่มีอยู่เดิม ก็จะเป็นหนทางในการส่งเสริมให้เกิดการแข่งขันของผู้ประกอบการรายใหม่ได้ทางหนึ่ง

แม้ว่าการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม จะมีประโยชน์ทั้งในแง่ของการติดต่อสื่อสารระหว่างโครงข่าย และการเข้าสู่ตลาดการให้บริการของผู้ให้บริการรายเล็ก แต่ทั้งในส่วนของการใช้ และการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม มีประเด็นในการดำเนินการที่ซับซ้อน ทั้งในแง่ของวิศวกรรม เศรษฐศาสตร์ และกฎหมาย จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการกำกับดูแลการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม ทั้งนี้เหตุผลและความจำเป็นในการกำกับดูแลสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

๑. เพื่อเป็นการประกันให้โครงข่ายโทรคมนาคมที่มีอยู่ สามารถติดต่อถึงกันได้ โดยต้องมีมาตรฐานทางเทคนิคเป็นไปในทางเดียวกัน และไม่ก่อให้เกิดการรบกวนระหว่างกัน ทั้งในการที่โครงข่ายโทรคมนาคมสามารถติดต่อถึงกันได้ จะเป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับการประกอบกิจการโทรคมนาคม เนื่องจากแนวคิดที่ว่า การสื่อสารจะเกิดประโยชน์สูงสุดก็ต่อเมื่อโครงข่ายโทรคมนาคมนั้นมีการกระจายตัวสูงสุด หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ก็คือ ยังมีผู้ใช้งานมากเท่าไร โครงข่ายโทรคมนาคมนั้นๆ ก็ยิ่งจะเกิดประโยชน์สูงสุด

๒. เพื่อป้องกันการลงทุนซ้ำซ้อนในโครงข่ายโทรคมนาคม เนื่องจากการลงทุนสร้างโครงข่ายโทรคมนาคม เพื่อให้บริการโทรคมนาคมถือเป็นกิจการที่ต้องใช้เงินลงทุนในระดับที่สูงมาก ดังนั้นหากผู้ให้บริการที่มีโครงข่ายอยู่บริเวณใกล้เคียงกันไม่สามารถขอเข้าใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมกันได้ ผู้ให้บริการแต่ละรายก็จำเป็นที่จะต้องลงทุนสร้างโครงข่ายของตนเอง อันจะทำให้เกิดความสูญเสียต่อทรัพยากรโดยรวมของประเทศ เนื่องจากทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดในระบบเศรษฐกิจโดยรวมจะต้องถูกนำมาลงทุนในภาคการให้บริการโทรคมนาคมโดยที่ก่อให้เกิดประโยชน์ไม่คุ้มค่า แทนที่จะได้นำทรัพยากรเหล่านั้นไปใช้ใน

ภาคที่มีความจำเป็นและก่อให้เกิดประโยชน์สูงกว่า ดังนั้น กฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมต่อต้องสามารถช่วยป้องกันปัญหาเรื่องความสูญเสียที่เกิดจากการลงทุนในโครงข่ายโทรคมนาคมซ้ำซ้อนกันโดยไม่จำเป็น

๓. เพื่อส่งเสริม และประกันให้เกิดการแข่งขันในกิจการโทรคมนาคม เนื่องจากผู้ประกอบการรายใหม่มักไม่มีโครงข่ายโทรคมนาคมเป็นของตนเอง หรือมีโครงข่ายไม่ครอบคลุมทั่วทุกพื้นที่ ดังนั้น หากผู้ประกอบการรายใหม่ไม่สามารถเข้าถึงหรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมได้ ผู้ประกอบการรายใหม่ก็ไม่สามารถจะดำเนินการให้บริการโทรคมนาคมแข่งขันกับผู้ประกอบการรายเดิมได้ และอาจจำต้องออกจากตลาดไป ดังนั้น การเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมจึงถือเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้ให้บริการรายใหม่ เพราะทำให้ผู้ให้บริการรายใหม่สามารถให้บริการโทรคมนาคมแก่ลูกค้าของตนเองได้อย่างครอบคลุมและไม่ติดขัด โดยไม่จำเป็นที่จะต้องลงทุนสร้างโครงข่ายโทรคมนาคมให้ครอบคลุมทั่วทั้งประเทศ

๔. เพื่อประกันการแข่งขันระหว่างผู้ประกอบการรายเดิม และผู้ประกอบการรายใหม่ เนื่องจากกิจการโทรคมนาคม ในอดีตการให้บริการโทรคมนาคม มักจะถูกผูกขาดโดยผู้ประกอบการรายใหญ่ (Incumbent operator) เพียงหนึ่งหรือสองราย ทำให้ผู้ให้บริการรายใหม่ขาดอำนาจทางการตลาดและอำนาจเจรจาต่อรอง อีกทั้งผู้ประกอบการใหญ่ก็ไม่มีแรงจูงใจใดๆ ที่จำเป็นจะต้องยินยอมให้ผู้ประกอบการรายใหม่เข้ามาใช้โครงข่ายโทรคมนาคมร่วมกัน ดังนั้นการสร้างการแข่งขันให้เกิดขึ้นในภาคการให้บริการโทรคมนาคม จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยการแทรกแซงจากองค์กรกำกับดูแล ในการกำหนดกรอบและหน้าที่ให้แก่ผู้ประกอบการรายเดิม เพื่อช่วยสร้างอำนาจในการเจรจาต่อรองให้ผู้ประกอบการรายใหม่

๕. เพื่อสร้างความเท่าเทียมในการเข้าถึงโครงข่ายโทรคมนาคม การสร้างความเท่าเทียมกันระหว่างผู้ที่ขอเข้าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมเป็นสิ่งจำเป็น เนื่องจากผู้ประกอบการรายใหญ่สามารถบริหารโครงสร้างตลาดและระดับความเข้มข้นของการแข่งขันโดยผ่านการจัดการโครงข่ายโทรคมนาคมที่ให้อิทธิพลแก่ผู้ประกอบการรายหนึ่งรายใดที่เอื้อประโยชน์แก่ตนได้ อีกทั้งการเข้าถึงผู้ใช้บริการส่วนใหญ่จำเป็นต้องการเข้าถึงผ่านโครงข่ายของผู้ประกอบการรายใหญ่

๖. เพื่อป้องกันการอุดหนุนไขว้ เนื่องจากโครงข่ายโทรคมนาคมถูกนำมาใช้ในการให้บริการประเภทต่างๆ มากมาย ดังนั้นการจัดสรรต้นทุนและค่าใช้จ่ายร่วมที่เกิดจากการใช้โครงข่ายในแต่ละบริการ และในแต่ละผู้ให้บริการที่ร่วมใช้โครงข่ายโทรคมนาคมเดียวกันนั้น ควรจัดสรรต้นทุนอย่างไร ซึ่งโดยส่วนใหญ่ มักจะวางรากฐานอยู่บนการใช้ดุลพินิจของผู้จัดสรร ทำให้ผู้ประกอบการรายใหญ่ที่เป็นผู้กุมข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับการลงทุนและค่าใช้จ่ายในการบริหารโครงข่ายทั้งหมด จัดสรรต้นทุนในสัดส่วนที่สูงไปยังกิจกรรมที่ตนเองมีอำนาจผูกขาดอยู่สูงและผู้บริโภคไม่มีทางเลือกที่จะไปใช้บริการกับผู้ประกอบการรายอื่น และในขณะเดียวกันก็คิดอัตราค่าตอบแทนการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมในอัตราที่ต่ำกว่าบริษัทของตน สำหรับการให้บริการที่มีการแข่งขันสูงเพื่อที่จะให้ตนเองมีความได้เปรียบในการแข่งขันเมื่อเทียบกับผู้ประกอบการรายอื่นทั้งในสินค้าประเภทเดียวกันหรือสินค้าที่สามารถทดแทนกันได้ ดังนั้น องค์กรกำกับดูแล จึงควรกำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดสรรต้นทุนที่ชัดเจน เพื่อป้องกันปัญหาดังกล่าว

๗. เพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค เนื่องจากอัตราค่าตอบแทนการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมเป็นต้นทุนหลักประเภทหนึ่งของการให้บริการโทรคมนาคม ดังนั้นหากอัตราค่าตอบแทนการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมที่ผู้ประกอบการรายใหญ่คิดต่อผู้ประกอบการที่ขอเข้าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมอยู่ในระดับที่สูง ผู้บริโภคปลายทางก็ต้องรับภาระในการชำระค่าบริการโทรคมนาคมในอัตราที่สูงตามไปด้วย

จากเหตุผลความจำเป็นดังกล่าว พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ จึงได้วางหลักของการกำกับดูแลการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมไว้ในหมวด ๒ เรื่องการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม ทั้งในส่วนของหน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตที่มีโครงข่ายโทรคมนาคม การกำหนดอัตราค่าตอบแทนการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม การทำสัญญาการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม และการระงับข้อพิพาทที่เกิดขึ้นจากการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม ทั้งนี้ คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ได้ออกประกาศ กทช. ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์การใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมในรายละเอียดไว้ครบถ้วน ทั้งเรื่องของหลักการทั่วไปของการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม ข้อเสนอการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม การเข้าทำสัญญาการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม และกระบวนการระงับข้อพิพาทและคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท โดยมีเนื้อหาดังปรากฏอยู่ในส่วนต่อไปของรายงานฉบับนี้

หมวด ๑ ว่าด้วยหลักการทั่วไป

๑. หลักการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม

ประกาศ กทช. ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ ได้วางหลักการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม โดยกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตที่มีโครงข่ายโทรคมนาคมมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑.๑ หน้าที่ทั่วไปต่อผู้รับใบอนุญาตรายอื่นที่ขอใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม

(๑) ต้องให้ผู้รับใบอนุญาตรายอื่นเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมของตน

(๒) ต้องให้ผู้รับใบอนุญาตรายอื่นใช้โครงข่ายโทรคมนาคมของตน แต่อาจปฏิเสธไม่ให้ใช้โครงข่ายโทรคมนาคมของตนเองได้ในกรณีที่โครงข่ายโทรคมนาคมที่มีอยู่ไม่เพียงพอแก่การให้ผู้อื่นเข้าใช้ หรือกรณีที่การใช้โครงข่ายโทรคมนาคมมีปัญหาทางเทคนิคที่อาจก่อให้เกิดการรบกวนกิจการโทรคมนาคมหรือเป็นเหตุขัดขวางการโทรคมนาคม หรือกรณีอื่นตามที่ กทช. กำหนด โดยในการปฏิเสธไม่ให้ใช้โครงข่ายโทรคมนาคมนั้น ผู้รับใบอนุญาตซึ่งปฏิเสธมีหน้าที่ต้องแจ้งแก่ผู้ขอใช้เป็นหนังสือภายใน ๑๕ วันนับตั้งแต่ได้รับการขอใช้โครงข่ายโทรคมนาคม พร้อมเหตุผลแห่งการปฏิเสธอย่างละเอียดและชัดเจน รวมทั้งให้ส่งสำเนาแจ้งทางไปรษณีย์ตอบรับหรือยื่นโดยตรงแก่ กทช. ด้วย ทั้งนี้ คู่กรณีมีสิทธิร้องขอให้ กทช. พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการว่าด้วยกระบวนการระงับข้อพิพาทของประกาศฯ และให้ผู้รับใบอนุญาตที่มีโครงข่ายโทรคมนาคมซึ่งปฏิเสธไม่ให้ใช้โครงข่ายโทรคมนาคมมีหน้าที่ต้องพิสูจน์ถึงเหตุแห่งการปฏิเสธดังกล่าว

(๓) ต้องให้บริการผู้รับใบอนุญาตรายอื่นเชื่อมผ่านโครงข่ายโทรคมนาคมของตน

(๔) ต้องให้บริการโครงข่ายโทรคมนาคมสำหรับรับ-ส่งสัญญาณโทรคมนาคมแบบไร้สายเพื่อผู้ให้บริการโทรคมนาคมรายอื่น (roaming)

(๕) ต้องเสนอและจัดให้มีบริการโครงข่ายแบบแยกส่วนและสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นของโครงข่ายโทรคมนาคม เพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตรายอื่นสามารถใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมได้

(๖) ต้องอนุญาตให้ผู้รับใบอนุญาตรายอื่นเข้าถึงและใช้ข้อกำหนดทางเทคนิคเกี่ยวกับการใช้โครงข่ายอินเทอร์เน็ตเฟส (interface) และโพรโตคอล (protocol) หรือเทคโนโลยีที่จำเป็นสำหรับการทำงานร่วมกันระหว่างโครงข่ายเพื่อให้เข้าถึงเพื่อใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมได้

(๗) ต้องจัดให้มีบริการดังต่อไปนี้ เพื่อให้การใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเงื่อนไขและวิธีการให้บริการให้เป็นไปตามที่คู่กรณีตกลงกันแต่ต้องไม่ขัดหรือแย้งกับหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการที่ กทช. กำหนดในประกาศนี้หรือประกาศอื่น

- บริการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมเพื่อให้สามารถเรียกจากจุดเริ่มต้น (call originate) หรือเรียกถึงจุดปลายทาง (call terminate) ภายในโครงข่ายโทรคมนาคมและเรียกผ่าน (call transit) รวมทั้งการสลับสายหรือสลับเส้นทางบนโครงข่ายโทรคมนาคมได้

- บริการของผู้ประกอบการ (operator services) ซึ่งรวมถึงบริการสอบถามเลขหมายโทรคมนาคม, บริการทดสอบเลขหมายโทรคมนาคม, บริการเพื่อสาธารณะ และบริการเลขหมายฉุกเฉินหรือบริการอื่นตามที่ กทช. ประกาศกำหนด

- การเข้าถึงเพื่อใช้ทรัพยากรโทรคมนาคมโครงสร้างพื้นฐานโครงข่ายและสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นสำหรับการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม อาทิ อุปกรณ์ชุมสาย ระบบสนับสนุนการทำงานหรือระบบจัดการบริการ เป็นต้น ทั้งนี้ กทช. อาจประกาศกำหนดเป็นรายการณีกี่ก็ได้

- บริการหรือข้อกำหนดลักษณะการใช้ทางเทคนิคที่จำเป็นสำหรับการทำงานร่วมกันระหว่างโครงข่ายโทรคมนาคม (interoperability)

- บริการส่งสัญญาณผ่านหรือข้ามโครงข่ายโทรคมนาคมอื่นใดที่ กทช. พิจารณาว่าเกี่ยวเนื่องอย่างมีนัยสำคัญหรือจำเป็นต่อการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม

(๘) ต้องแจ้งข้อมูลที่จำเป็นและถูกต้องให้ผู้ขอใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมทราบ เพื่อให้สามารถดำเนินการเข้าถึงเพื่อใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมได้โดยเมื่อได้รับการร้องขอข้อมูลที่จำเป็นเพิ่มเติมสำหรับการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายจากผู้ขอใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม ทั้งนี้เจ้าของโครงข่ายโทรคมนาคม จะต้องดำเนินการให้ข้อมูลภายใน ๑๕ วันนับตั้งแต่วันที่ได้รับการร้องขอ โดยอาจจัดให้มีมาตรการเก็บรักษาความลับได้เท่าที่จำเป็นและสมเหตุสมผลอันเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปในทางธุรกิจ

(๙) ต้องใช้มาตรฐานทางเทคนิคสำหรับการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมรวมถึงอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้สอดคล้องกับมาตรฐาน หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่ กทช. กำหนด ภายใต้บัญญัติว่าด้วยมาตรฐานของโครงข่ายโทรคมนาคมและอุปกรณ์แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ โดยจะต้องไม่กระทำการใดๆ อันเป็นเหตุให้การใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมของผู้รับใบอนุญาตรายอื่นไม่สามารถใช้งานได้ตามปกติ และต้องไม่ก่อให้เกิดการรบกวนกิจการโทรคมนาคมหรือที่อาจก่อให้เกิดเหตุขัดขวางการโทรคมนาคม

ทั้งนี้ ไม่ว่าจะในการดำเนินการตามหน้าที่ หรือการปฏิบัติต่อผู้รับใบอนุญาตรายอื่นที่ขอใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม ผู้รับใบอนุญาตที่มีโครงข่ายโทรคมนาคมจะต้องยึดหลักความเป็นธรรม ความสมเหตุสมผล และการไม่เลือกปฏิบัติ และให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการที่ กทช. กำหนด หากผู้รับใบอนุญาตถูกร้องเรียนหรือถูกกล่าวหาว่าไม่ปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ ให้นำที่การพิสูจน์ความชอบของการปฏิบัติเป็นของผู้รับใบอนุญาตรายดังกล่าว

๑.๒ หน้าที่ทั่วไปของผู้รับใบอนุญาตต่อ กทช.

(๑) ต้องแจ้งรายงานสรุปข้อมูลเกี่ยวกับการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมดังต่อไปนี้ แก่ กทช. ทุกเดือน ดังต่อไปนี้

- รายงานข้อมูลปริมาณการใช้วงจรของโครงข่ายโทรคมนาคม
- รายงานข้อมูลปริมาณการเรียกเข้า-ออกหรือข้อมูลการใช้วงจรมบนโครงข่ายโทรคมนาคม
- รายงานข้อมูลจำนวนค่าตอบแทนการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมที่ได้รับและชำระแก่ผู้รับใบอนุญาตรายอื่น
- จำนวนและความถี่ของปัญหาทางเทคนิคที่เกิดขึ้นในโครงข่ายโทรคมนาคม
- จำนวนครั้งและความถี่ของเหตุการณ์ที่ไม่สามารถให้บริการได้ตามคุณภาพการให้บริการขั้นต่ำ
- ข้อมูลอื่นที่ กทช. เห็นสมควร

(๒) ต้องเก็บรักษาข้อมูลที่แจ้งรายงานข้างต้นไว้เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๒ ปี นับตั้งแต่วันที่ส่งข้อมูลแก่ กทช.

ทั้งนี้ ประกาศ กทช. เรื่อง หลักเกณฑ์การแจ้ง การเก็บรักษา และการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมสำหรับผู้รับใบอนุญาตที่มีโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการแจ้งรายงานสรุป และการเก็บรักษาข้อมูลดังกล่าว

๒. จุดเชื่อมต่อและเข้าถึงเพื่อใช้โครงข่ายโทรคมนาคม

ประกาศ กทช. ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ ได้วางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับจุดเชื่อมต่อและเข้าถึงเพื่อใช้โครงข่ายโทรคมนาคม ดังต่อไปนี้

๒.๑ กรณีจุดเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม

โดยหลักแล้วนั้น การกำหนดจุดเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม การจัดวางและบำรุงรักษาอุปกรณ์ สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกและค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องของการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม การกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบระหว่างคู่กรณีซึ่งจะต้องมีความชัดเจน โดยเฉพาะการกำหนดภาระหน้าที่หรือความเป็นเจ้าของในอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ รวมทั้งมาตรการกำหนดภาระหน้าที่ในการควบคุมดูแลและบำรุงรักษาทรัพย์สินดังกล่าว ให้เป็นไปตามการเจรจาสัญญาเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมของคู่กรณี เว้นแต่จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นตามประกาศฯ นี้

ทั้งนี้ ผู้ให้เชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมมีหน้าที่ในกรณีของจุดเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมดังต่อไปนี้

(๑) ต้องเสนอและจัดให้มีการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม ณ จุดเชื่อมต่อที่มีความเป็นไปได้ทางเทคนิค และต้องไม่ก่อให้เกิดภาระแก่ผู้ขอเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมเกินสมควร โดยกทช. อาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อทำหน้าที่พิจารณาและระบุจุดเชื่อมต่อที่มีความเป็นไปได้ทางเทคนิค ทั้งนี้ จุดเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมดังต่อไปนี้ ให้ถือเป็นจุดเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมที่มีความเป็นไปได้ทางเทคนิค

- ชุมสายท้องถิ่น (local switches)
- ชุมสายต่อผ่าน (tandem switches)
- ชุมสายโทรศัพท์ทางไกล (toll switches)
- ชุมสายโทรศัพท์ทางไกลระหว่างประเทศ (international switches)
- ชุมสายต่อผ่านเฉพาะกิจ (dedicated tandem switches)
- จุดส่งผ่านสัญญาณ (signal transfer points)
- สถานีส่งสัญญาณโทรคมนาคม (transmission stations) ซึ่งรวมถึงสถานีเคเบิลขึ้นฝั่ง (cable landing stations) ด้วย และ
- จุดเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมปัจจุบันหรือที่เคยให้มีการเชื่อมต่อไว้แล้ว

นอกจากนี้ กทช. ได้ออกประกาศ กทช. เรื่อง หลักเกณฑ์ และวิธีการพิจารณาความเป็นไปได้ทางเทคนิคของจุดเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการพิจารณาจุดเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมที่มีความเป็นไปได้ทางเทคนิค

(๒) ในกรณีที่มีการร้องขอเชื่อมต่อจุดเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมอื่นนอกเหนือจากจุดเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมที่ผู้ให้เชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมเสนอไว้ แต่ผู้รับใบอนุญาตที่มีโครงข่ายโทรคมนาคมรายนั้นไม่สามารถจัดให้มีจุดเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมนั้นตามที่ร้องขอได้ เนื่องจากจุดเชื่อมต่อโครงข่ายดังกล่าวไม่ใช่จุดเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมที่มีความเป็นไปได้ทางเทคนิค หรือการให้เชื่อมต่อ ณ จุดดังกล่าวก่อให้เกิดปัญหาทางเทคนิคที่อาจก่อให้เกิดการรบกวนกิจการโทรคมนาคมหรือเป็นเหตุขัดขวางการโทรคมนาคม ผู้รับใบอนุญาตที่มีโครงข่ายโทรคมนาคมดังกล่าวต้องแจ้งแก่ผู้ขอเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมเป็นหนังสือภายในระยะเวลา ๑๕ วันนับตั้งแต่วันที่ได้รับการร้องขอ พร้อมเหตุผลในการปฏิเสธโดยละเอียด อย่างไรก็ตาม ผู้ขอเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมมีสิทธิร้องขอให้ กทช. พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการว่าด้วยกระบวนการระงับข้อพิพาทของประกาศฯ นี้ และให้ผู้ให้เชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมซึ่งปฏิเสธไม่เชื่อมต่อ ณ จุดเชื่อมต่อที่ร้องขอมีหน้าที่ต้องพิสูจน์ถึงเหตุแห่งการปฏิเสธนั้น

(ก) ต้องจัดให้มีวงจรรับ-ส่งสัญญาณและอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมอย่างเพียงพอ ณ จุดเชื่อมต่อ โดยคุณภาพของบริการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมต้องเป็นไปตามประกาศ กทช. เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการพิจารณามาตรฐานบริการที่ดีสำหรับการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม

(ข) ต้องยินยอมให้ผู้ขอเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมเข้าไปซ่อมแซมหรือบำรุงรักษาอุปกรณ์ในสถานที่หรือพื้นที่ร่วมได้ตามความเหมาะสมตลอดเวลา โดยในการให้เข้าใช้สถานที่หรือพื้นที่ร่วมผู้ให้เชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมอาจกำหนดมาตรการด้านความปลอดภัยหรือการเก็บรักษาความลับสำหรับการเข้าใช้สถานที่ หรือพื้นที่ร่วมก็ได้ แต่มาตรการดังกล่าวต้องสมเหตุสมผล เหมาะสมและไม่เลือกปฏิบัติ

สำหรับผู้ขอเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมนั้น มีหน้าที่ในกรณีของจุดเชื่อมต่อโทรคมนาคมดังต่อไปนี้

(๑) ต้องบำรุงรักษาการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมจากแต่ละสถานีปลายทางของโครงข่ายโทรคมนาคมไปยังจุดเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม เว้นแต่จะมีการตกลงไว้เป็นอย่างอื่น

(๒) ในกรณีที่ผู้ขอเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมต้องการขอใช้สถานที่หรือพื้นที่สำหรับการติดตั้งอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการเชื่อมต่อ ผู้ขอเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมต้องแจ้งความประสงค์และรายละเอียดที่จำเป็นอย่างชัดเจนเป็นหนังสือแก่ผู้ให้เชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมโดยผู้ให้เชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมต้องจัดหาสถานที่หรือพื้นที่ตามที่ผู้ขอเชื่อมต่อร้องขอโดยมิชักช้าและต้องมีเงื่อนไขที่สมเหตุสมผลไม่เลือกปฏิบัติ โปร่งใส โดยหากไม่สามารถจัดหาพื้นที่ให้ได้ จะต้องจัดหาพื้นที่ใกล้เคียงหรือจัดให้มีมาตรการอื่นเพื่อให้ติดตั้งอุปกรณ์และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมได้โดยมิชักช้าและจะต้องไม่ก่อให้เกิดภาระแก่ผู้ขอเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมเกินสมควร โดยค่าตอบแทนการใช้สถานที่หรือพื้นที่นั้นจะต้องเรียกเก็บอัตราที่อิงต้นทุน (cost-based basis)

๒.๒ กรณีจุดเข้าถึงเพื่อใช้โครงข่ายโทรคมนาคม

ประกาศ กทช. ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้กำหนดให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับจุดเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมมาใช้บังคับกับกรณีของจุดเข้าถึงเพื่อใช้โครงข่ายโทรคมนาคมด้วยโดยอนุโลม

๓. ค่าตอบแทนการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม

ตามประกาศ กทช. ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ โดยหลักแล้วนั้น หลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการเกี่ยวกับการเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมให้ เป็นไปตามที่คู่กรณีเจรจาตกลงกัน ซึ่งต้องมีความโปร่งใส เป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติระหว่างผู้รับใบอนุญาตทุกรายกัน เว้นแต่จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นในประกาศฯ นี้ ทั้งนี้ หน้าที่ของผู้ให้ใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม ได้แก่

(๑) ต้องจัดให้มีการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมแบบแยกส่วนตามประกาศ กทช. เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการให้บริการโครงข่ายสายแบบแยกส่วน พ.ศ. ๒๕๕๓ และ กทช. มีอำนาจประกาศกำหนดส่วนประกอบของโครงข่ายโทรคมนาคม (network elements) ที่ต้องจัดให้มีการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมแบบแยกส่วน (unbundling) โดย กทช. อาจแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่พิจารณาและระบุส่วนประกอบของโครงข่ายโทรคมนาคมที่ต้องจัดให้มีการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมแบบแยกส่วนก็ได้ ทั้งนี้ ตัวอย่างของส่วนประกอบของโครงข่ายโทรคมนาคมแบบแยกส่วน มีดังนี้

- วงจรท้องถิ่นสำหรับผู้ให้บริการ (local subscriber loops)
- อุปกรณ์สวิตช์สัญญาณและอุปกรณ์สลับสายท้องถิ่น (local switch and transmission equipment)
- สายเคเบิลหลักสำหรับโครงข่ายท้องถิ่น (local trunks)
- อุปกรณ์สวิตช์สัญญาณและอุปกรณ์สลับสายทางไกล (toll switching and transmission equipment)
- สายเคเบิลหลักสำหรับโครงข่ายทางไกล (long distance trunks)
- อุปกรณ์สวิตช์สัญญาณและอุปกรณ์สลับสายระหว่างประเทศ (international switching and transmission equipment)
- อุปกรณ์เชื่อมต่อโครงข่าย (network interface equipment)
- อุปกรณ์และบริการสอบถาม (directory equipment and services) และ
- อุปกรณ์สำหรับการรับ-ส่งสัญญาณเรียกของโครงข่าย (signaling network equipment)

เว้นแต่จะกำหนดไว้ในประกาศ กทช. อัตราค่าตอบแทนการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมแบบแยกส่วนให้เป็นไปตามที่เจรจาตกลงไว้ในสัญญา ทั้งนี้ การเรียกเก็บอัตราค่าตอบแทนการใช้หรือเชื่อมต่อสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต้องคิดในอัตราอิงต้นทุน (cost-based basis)

(๒) ต้องเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมตามต้นทุนของส่วนประกอบของโครงข่ายโทรคมนาคมที่แยกส่วนในอัตราสะท้อนต้นทุน (cost-oriented basis) และแจ้งอัตราค่าตอบแทนดังกล่าวพร้อมรายละเอียดที่จำเป็นแก่ผู้ใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมทราบ

วิธีการคำนวณที่สะท้อนต้นทุนที่ กทช. ให้ความเห็นชอบ ได้แก่ วิธีการคำนวณแบบต้นทุนส่วนเพิ่มระยะยาว (long run incremental cost) อาทิ วิธีการแบบการคำนวณต้นทุนส่วนเพิ่มเฉลี่ยระยะยาว (long-run average incremental costs) ต้นทุนส่วนเพิ่มระยะยาวของส่วนประกอบทั้งหมด (total element long-run incremental costs) และต้นทุนส่วนเพิ่มระยะยาวของบริการทั้งหมด (total service long-run incremental costs)

(๓) ต้องพิจารณาทบทวนอัตราค่าตอบแทนการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมใหม่ทุกปี และหากมีการเปลี่ยนแปลงอัตราค่าตอบแทนจะต้องแจ้งแก่ผู้ใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมและ กทช. ทราบล่วงหน้าอย่างน้อย ๙๐ วันพร้อมแสดงหลักฐานหรือสาเหตุที่ทำให้ต้องเปลี่ยนแปลงค่าตอบแทนดังกล่าว

(๔) ต้องเปิดเผยหลักการและวิธีการคิดคำนวณค่าตอบแทนการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมแก่ กทช. อย่างชัดแจ้งและเพียงพอ เพื่อให้ กทช. พิจารณาเห็นชอบและตรวจสอบความถูกต้องของการคิดคำนวณต้นทุนได้ ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงวิธีการคิดคำนวณต้นทุนค่าตอบแทนการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมให้ผู้ให้ใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมต้องแจ้งให้แก่ผู้ใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมและ กทช. ทราบรายละเอียดของวิธีการคิดคำนวณแบบใหม่ พร้อมเหตุผลของการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ กทช. พิจารณาเห็นชอบ และ กทช. ต้องเปิดโอกาสให้ผู้รับอนุญาตรายอื่นโต้แย้งหรือคัดค้านได้ตามหลักเกณฑ์หรือวิธีการที่ กทช. กำหนด ทั้งนี้ กทช. อาจมอบหมายให้คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาดก็ได้

หาก กทช. ให้ความเห็นชอบวิธีการคิดคำนวณต้นทุนค่าตอบแทนให้ผู้ให้ใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมต้องแจ้งให้แก่ผู้ใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมทราบเป็นการล่วงหน้าอย่างน้อย ๖ เดือนจึงจะมีผลใช้บังคับได้

๔. การจัดเก็บและการแบ่งค่าบริการ

ตามประกาศ กทช. ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ โดยหลักแล้วนั้น หลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการจัดเก็บค่าบริการและการแบ่งค่าบริการสำหรับกรณีที่มีการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมให้เป็นไปตามที่คู่กรณีเจรจาตกลงกัน เว้นแต่จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นในประกาศฯ นี้

๔.๑ กรณีบริการโทรคมนาคมระหว่างประเทศและกิจการอื่นที่ กทช. ประกาศกำหนด

ประกาศฯ กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตที่ให้บริการโทรคมนาคมระหว่างประเทศเป็นผู้จัดเก็บค่าบริการจากผู้ใช้บริการต้นทาง และได้รับผิดชอบหนี้สูญของผู้ใช้บริการต้นทาง โดยไม่สามารถยกขึ้นกล่าวอ้างการชำระค่าตอบแทนการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมกับผู้รับอนุญาตรายอื่นได้

๔.๒ กรณีนอกเหนือจาก ๔.๑

ประกาศฯ กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตที่เป็นเจ้าของโครงข่ายโทรคมนาคมของผู้ใช้บริการโทรคมนาคมต้นทางเป็นผู้จัดเก็บค่าบริการจากผู้ใช้บริการต้นทาง และได้รับผิดชอบหนี้สูญของผู้ใช้บริการต้นทาง โดยไม่สามารถกล่าวอ้างการชำระค่าตอบแทนการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมกับผู้รับอนุญาตรายอื่นได้

ทั้งนี้ ผู้รับใบอนุญาตที่มีโครงข่ายโทรคมนาคมมีหน้าที่ต้องจัดให้มีอุปกรณ์บันทึกปริมาณการเรียกเข้า-ออกหรือปริมาณทราฟฟิก (traffic) อย่างเพียงพอเพื่อบันทึกการให้บริการใช้หรือบริการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พร้อมจัดให้มีการบำรุงรักษาและตรวจสอบความถูกต้องของอุปกรณ์ดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอ และต้องแจ้งบันทึกปริมาณการเรียกเข้า-ออก ในโครงข่ายโทรคมนาคมที่เชื่อมต่อแก่ผู้ขอใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมตามเงื่อนไขและวิธีการที่ตกลงกันไว้ในสัญญา ทั้งนี้ บันทึกการให้บริการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมต้องมีรายละเอียดเพียงพอที่จะให้ผู้ขอใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมสามารถตรวจสอบความถูกต้องได้

หมวด ๒ ข้อเสนอการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม

๑. การจัดทำข้อเสนอการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม

ประกาศ กทช. ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ กำหนดให้ผู้ให้ใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมมีหน้าที่ต้องจัดทำข้อเสนอการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมเพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตรายอื่นใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม และให้นำส่งเป็นเอกสารประกอบการยื่นคำขอใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมเพื่อให้ กทช. พิจารณา โดยต้องเป็นเอกสารแสดงเจตนาเสนอให้ใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมที่มีเงื่อนไขในเชิงพาณิชย์และเทคนิคที่ชัดเจนและเพียงพอ

๑.๑ รายละเอียดของข้อเสนอการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม

ข้อเสนอการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมต้องประกอบด้วยรายละเอียดต่างๆ อยางน้อย ดังต่อไปนี้

(๑) รายละเอียดของโครงข่ายโทรคมนาคมและบริการที่จะอนุญาตให้ใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม รวมถึงข้อกำหนดและเงื่อนไขสำหรับการใช้โครงข่ายโทรคมนาคมที่จะใช้บังคับ และกระบวนการและระยะเวลาเจรจาข้อตกลงการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม

(๒) ข้อกำหนดรายละเอียดและมาตรฐานทางเทคนิคสำหรับการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมอย่างชัดเจน รวมถึงความสามารถของโครงข่ายในการรองรับปริมาณทราฟฟิกของโครงข่ายโทรคมนาคม และข้อกำหนดคุณภาพของการให้บริการขั้นต่ำ

(๓) กระบวนการและวิธีการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมรวมทั้งจุดที่ให้ใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม และพื้นที่ติดตั้งอุปกรณ์

(๔) รายละเอียดเกี่ยวกับอาคารสถานที่ สาธารณูปโภค และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ ที่ต้องใช้สำหรับการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม รวมทั้งเงื่อนไขการใช้และเชื่อมต่อและค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการใช้อาคารสถานที่ สาธารณูปโภค และสิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านั้น

(๕) อัตราค่าตอบแทนการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม โดยพิจารณาจากต้นทุนของบริการโครงข่ายโทรคมนาคมแบบแยกส่วนสำหรับการให้บริการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม

(๖) ข้อมูลเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการสำหรับการเรียกเก็บ และการชำระค่าตอบแทนการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม และการแบ่งค่าตอบแทนสำหรับกรณีการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม

(๗) ข้อกำหนดเกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ขอใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมและผู้ให้ใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม รวมทั้งเงื่อนไขเกี่ยวกับการรักษาความลับ การเปิดเผยข้อมูล และมาตรการด้านความปลอดภัย

(๘) เงื่อนไขและขั้นตอนการร้องขอใช้บริการใหม่และการเปลี่ยนแปลงระบบ

(๙) ขั้นตอน วิธีการ และระยะเวลาดำเนินการต่อข้อร้องเรียนและข้อโต้แย้งที่มีกับผู้ขอใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมเกี่ยวกับคุณภาพหรือบริการ และค่าตอบแทนการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม

(๑๐) บทลงโทษหรือค่าปรับจากการผิดเงื่อนไขของสัญญา

(๑๑) ตัวอย่างสัญญามาตรฐานในการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม

(๑๒) บุคคลและสถานที่ที่ติดต่อได้

ทั้งนี้ กทช. อาจประกาศกำหนดเงื่อนไขอื่นเพิ่มเติมก็ได้

๑.๒ ลักษณะต้องห้ามของข้อเสนอการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม

ข้อเสนอการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีเงื่อนไขอันเป็นการเลือกปฏิบัติ แบ่งแยก หรือกีดกันผู้รับใบอนุญาตรายอื่น

(๒) มีเงื่อนไขที่ไม่สมเหตุสมผลที่อาจเป็นเหตุให้เกิดการผูกขาด หรือลด หรือจำกัดการแข่งขัน

ในการให้บริการโทรคมนาคม

(๓) มีอัตราค่าตอบแทนการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม ไม่สมเหตุสมผลหรือมีอัตราสูงเกินส่วนจนอาจเป็นเหตุให้เกิดผลกระทบต่อค่าบริการของผู้ใช้บริการ หรือเป็นการกีดกันการเข้าตลาดหรือไม่เอื้ออำนวยต่อการแข่งขันอย่างเป็นธรรม

(๔) มีเงื่อนไขทำให้ผู้ใช้บริการเสียประโยชน์

(๕) มีเงื่อนไขอื่นตามที่ กทช. ประกาศกำหนด

๒. การพิจารณาข้อเสนอการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมโดย กทช.

ในกรณีที่ กทช. เห็นว่ารายละเอียดข้อเสนอการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมไม่ครบถ้วนเพียงพอหรือไม่ชัดเจนตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑.๑ หรือเห็นว่าไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๑.๒ กทช. อาจเรียกให้ผู้ที่มิใช่โครงข่ายโทรคมนาคมต้องพิสูจน์แสดงหลักฐานหรือเอกสาร แลกงเหตุผลและความจำเป็นถึงที่มาของข้อเสนอทางเทคนิคหรือของอัตราค่าตอบแทนการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมดังกล่าวได้ และอาจขอความเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิหรือบุคคลที่สามหรือจัดการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องได้หากเห็นสมควร และเมื่อ กทช. ได้รับข้อมูลประกอบการพิจารณาเพียงพอแล้ว กทช. จะเป็นผู้พิจารณาว่า เอกสารหรือหลักฐานที่ผู้ให้ใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมได้นำเสนอนั้นสมเหตุสมผลหรือไม่

การพิจารณาของ กทช. ต้องกระทำให้เสร็จสิ้นภายใน ๙๐ วันนับแต่วันที่ผู้ให้ใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมส่งหลักฐานหรือเอกสารดังกล่าว โดย กทช. อาจมีคำสั่งอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) เห็นชอบให้ประกาศใช้ข้อเสนอการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมและอัตราค่าตอบแทนการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม

(๒) สั่งให้ปรับปรุงข้อเสนอการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมหรือปรับอัตราค่าตอบแทนการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม และอาจสั่งให้ใช้อัตราค่าตอบแทนการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมอัตราใดอัตราหนึ่งที่ กทช. เห็นสมควรเป็นการชั่วคราว โดยในระหว่างที่มีการปรับปรุงข้อเสนอหรือปรับอัตราค่าตอบแทนการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมผู้ให้ใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมรายนั้นต้องให้ผู้รับใบอนุญาตรายอื่นใช้หรือเชื่อมต่อกับโครงข่ายโทรคมนาคมของตนไปก่อนตามข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ กทช. กำหนด

(๓) กรณีที่ผู้ให้ใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมไม่คิดคำนวณอัตราค่าตอบแทนการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมตามต้นทุนโครงข่ายโทรคมนาคมแบบแยกส่วนสำหรับการให้บริการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม หรือในกรณีที่ กทช. เห็นว่าอัตราค่าตอบแทนค่าใช้หรือค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมไม่สมเหตุสมผลหรือสูงเกินไป กทช. มีอำนาจสั่งให้ผู้ให้ใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมรายนั้นจะต้องจัดทำขั้นตอนและแผนปรับโครงสร้างการคิดค่าตอบแทนการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมเสนอต่อ กทช. ภายในระยะเวลาที่กำหนดเพื่อขออนุมัติจาก กทช. เป็นรายกรณี ทั้งนี้ กทช. มีอำนาจพิจารณาตัดสินในแต่ละขั้นตอนหรือกำหนดอัตราค่าตอบแทนการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมตามที่เห็นสมควร

๓. การเผยแพร่ข้อเสนอการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม

หลังจากข้อเสนอการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมได้รับความเห็นชอบจาก กทช. แล้ว ผู้ให้ใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมมีหน้าที่ต้องประกาศเผยแพร่ข้อเสนอการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมดังกล่าวเป็นการทั่วไปเพื่อให้ผู้ขอใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมทราบ พร้อมทั้งจัดให้มีการอำนวยความสะดวกในการขอเอกสารข้อเสนอและต้องไม่จัดเก็บค่าเอกสารหรือค่าดำเนินการอย่างไม่มีเหตุผลสมผล

๔. การแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมข้อเสนอการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม

การขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมข้อเสนอการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมต้องได้รับความเห็นชอบจาก กทช. ก่อน โดยผู้ให้ใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมต้องยื่นคำขอเป็นหนังสือชี้แจงถึงความจำเป็นและเหตุผลในการขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงพร้อมนำเสนอเอกสารและหลักฐานประกอบ ดังต่อไปนี้

(๑) แผนการดำเนินการสำหรับการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติม

(๒) รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบต่อ การแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมต่อการให้บริการโทรคมนาคมของผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมรายอื่น

(๓) รายงานการวิเคราะห์ต้นทุนและผลประโยชน์ของการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมของการให้บริการโทรคมนาคม

ทั้งนี้ ประกาศฯ กำหนดให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการที่เกี่ยวกับการพิจารณาข้อเสนอการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมมาใช้บังคับกับกรณีแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมนี้ เว้นแต่เป็นกรณีแก้ไขข้อผิดพลาดเล็กน้อยที่ไม่ใช่สาระสำคัญ

ในกรณีที่เป็นการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมข้อเสนอการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมในสาระสำคัญ ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อการแข่งขันหรืออาจกระทบต่อประโยชน์สาธารณะหรือมีเหตุจำเป็นต้องคุ้มครองผู้บริโภคเป็นพิเศษ กทช. อาจพิจารณาเสมือนเป็นการยื่นข้อเสนอการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมใหม่

หมวด ๓ ขั้นตอนและกระบวนการเจรจาสัญญา

๑. การขอใช้หรือการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม

๑.๑ กรณีการขอใช้หรือการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมตามข้อเสนอฯ

ผู้ขอใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมจะต้องจัดทำหนังสือแสดงเจตจำนงโดยชัดแจ้งแก่ผู้ให้ใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมว่าต้องการขอทำสัญญาการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ตามข้อเสนอการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม และจะต้องระบุรายละเอียดอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

(๑) บริการที่ต้องการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมรวมทั้งคุณภาพและปริมาณที่ต้องการของบริการและรายละเอียดทางเทคนิคอื่นๆ ที่จำเป็นสำหรับการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม

(๒) รูปแบบการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมที่ต้องการและสถานที่ที่จะเป็นจุดเข้าถึงเพื่อใช้หรือจุดเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม

(๓) บริการโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ต้องการใช้บริการ

(๔) วัน ระยะเวลา และสถานที่ที่ต้องการเข้าใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม

(๕) ข้อเสนอหรือเงื่อนไขที่ต้องการเจรจาเพิ่มเติมหรือปรับเปลี่ยนจากข้อเสนอของผู้ให้ใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม

(๖) ข้อมูลอื่นที่จำเป็นสำหรับการเข้าใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม

(๗) บุคคลและสถานที่ที่ติดต่อได้

นอกจากนี้ ผู้ขอใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมยังต้องแจ้งการขอใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมแก่ กทช. พร้อมส่งสำเนาหนังสือขอใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมให้แก่ผู้ให้ใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมด้วย ทั้งนี้ กทช. อาจออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือรูปแบบมาตรฐานการขอใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมเพิ่มเติมได้

๑.๒ กรณีการขอใช้หรือการเชื่อมต่อโครงข่ายฯ หรือพื้นที่ อุปกรณ์อื่นๆ นอกเหนือจากข้อเสนอฯ

ในกรณีที่ผู้ขอใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมประสงค์จะเข้าถึงเพื่อใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม ณ จุดอื่นเพิ่มเติมนอกเหนือจากจุดเข้าถึงเพื่อใช้หรือจุดเชื่อมต่อที่ผู้ให้ใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมเสนอไว้ หรือจะใช้พื้นที่ อุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกของผู้ให้ใช้หรือเชื่อมต่อที่มีโครงข่ายโทรคมนาคมนอกเหนือจากข้อเสนอการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม ผู้ขอใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมต้องแจ้งความประสงค์เป็นหนังสือ พร้อมเอกสารแสดงรายละเอียดทางเทคนิคที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจนแก่ผู้ให้ใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมและกทช.

ผู้ขอใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายต่างๆ เท่าที่จำเป็นที่ เกิดจากการดำเนินการดังกล่าว โดยผู้ขอใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมต้องเป็นผู้แจ้งจำนวนเงินค่าใช้จ่ายโดยประมาณแก่ผู้ให้ใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมเพื่อพิจารณาพร้อมกับหนังสือแสดงความประสงค์ข้างต้น และหากเกิดข้อพิพาทในเรื่องจำนวนค่าใช้จ่ายดังกล่าว คู่กรณีสามารถร้องขอให้ กทช. พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดตามหลักเกณฑ์และวิธีการของกระบวนการระงับข้อพิพาท

๒. การเจรจาเงื่อนไขสัญญาการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม

๒.๑ หลักเกณฑ์ทั่วไป

(๑) การเจรจาเงื่อนไขสัญญาการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมให้คู่สัญญามีสิทธิและเสรีภาพในการกระทำดังกล่าวได้อย่างอิสระ แต่ต้องไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายและหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในประกาศของ กทช. และต้องกระทำไปโดยเจตนาสุจริต

(๒) การพิจารณาการก่อเกิดและความสมบูรณ์ของสัญญาการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมให้นำหลักประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยสัญญามาใช้บังคับ

(๓) ผู้ให้ใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมมีหน้าที่ต้องจัดให้มีจุดติดต่ออย่างเพียงพอและเหมาะสมตามแนวปฏิบัติทางการค้า เพื่อให้บริการสอบถามข้อมูลและติดต่อเจรจาสัญญาการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม

(๔) คู่กรณีจะต้องเจรจาเกี่ยวกับสัญญาการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมตามแนวทางในข้อเสนอการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมของผู้ให้ใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม ทั้งนี้ ให้ถือว่าวันที่ผู้ให้ใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมได้รับหนังสือขอใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมเป็นวันเริ่มต้นของการเจรจา

๒.๒ การกำกับดูแลสัญญาการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมโดย กทช.

(๑) หากคู่สัญญาทั้ง ๒ ฝ่ายสามารถตกลงกันได้ภายใน ๙๐ วันนับแต่วันเริ่มต้นของการเจรจา ผู้ให้ใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมต้องจัดส่งสำเนาสัญญาให้กับ กทช. ภายใน ๑๐ วันนับตั้งแต่วันที่คู่สัญญาทุกฝ่ายได้มีการลงนามในสัญญาพร้อมแจ้งรายละเอียดของเงื่อนไขในสัญญาที่แตกต่างหรือเพิ่มเติมจากข้อเสนอให้ผู้ให้ใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม โดย กทช. อาจขอให้ผู้ให้ใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมจัดส่งข้อมูลเพิ่มเติมหรือเรียกคู่กรณีมาให้ถ้อยคำก็ได้

(๒) หากคู่สัญญาทั้ง ๒ ฝ่ายไม่สามารถตกลงกันได้ภายใน ๙๐ วันนับแต่วันเริ่มต้นของการเจรจา ให้ถือว่ามิใช่ข้อพิพาทเกิดขึ้น และคู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีสิทธินำข้อพิพาทเข้าสู่กระบวนการระงับข้อพิพาทตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการว่าด้วยกระบวนการระงับข้อพิพาท

(๓) ในกรณีนี้ กทช. เห็นว่าจำเป็นและสมควร ในระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท หรือระหว่างกระบวนการระงับข้อพิพาท กทช. อาจสั่งให้ผู้ให้ใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมไปพลาถก่อนตามเงื่อนไขของสัญญาการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมที่มีอยู่เดิม หรือตามเงื่อนไขสัญญาการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมอื่นประเภทเดียวกันหรือตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่ กทช. กำหนด

(๔) กทช. อาจสั่งให้คู่สัญญาดำเนินการแก้ไขสัญญาเกี่ยวกับการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมภายในระยะเวลาที่กำหนด หากสัญญามีลักษณะดังนี้

- ทำให้ผู้ใช้บริการเสียประโยชน์
- เป็นการเลือกปฏิบัติ แบ่งแยก หรือกีดกันผู้รับใบอนุญาตรายอื่น
- ข้อกำหนดทางเทคนิค ณ จุดที่มีการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมไม่ชัดเจน ไม่มีความเป็นไปได้ทางเทคนิค และก่อให้เกิดภาระแก่ผู้ขอใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมเกินสมควร
- ไม่มีการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ขอใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมและผู้ให้ใช้หรือผู้ให้เชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมที่ชัดเจน

- การกำหนดอัตราค่าตอบแทนการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมไม่เป็นไปอย่างสมเหตุสมผลและเป็นธรรมต่อผู้ให้ใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมกับผู้ขอใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมและไม่มีความเท่าเทียมกันในระหว่างผู้ขอใช้หรือผู้ขอเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมทุกราย
- มีลักษณะไม่เป็นไปตามที่ กทช. กำหนด
- ขัดต่อกฎหมายอื่น

ในกรณีที่ผู้ให้ใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมไม่ยินยอมแก้ไขสัญญาให้เป็นไปตามที่ กทช. กำหนด ให้นำวิธีการบังคับทางปกครองแห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ มาใช้บังคับ หรือในกรณีที่ผู้ขอใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมไม่ยินยอมแก้ไขสัญญาให้เป็นไปตามที่ กทช. กำหนด ให้ถือว่าสัญญาดังกล่าวเป็นโมฆะ

หากคู่กรณีตกลงแก้ไขสัญญาเรียบร้อยแล้วให้คู่กรณีที่ กทช. สั่งให้แก้ไขสัญญาจัดส่งสำเนาสัญญาที่แก้ไขแล้วแก่ กทช. ภายในระยะเวลาที่ กทช. กำหนด

(๕) ผู้ให้ใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมต้องเปิดเผยสัญญาการใช้หรือการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมเป็นการทั่วไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ กทช. กำหนด

๓. การให้บริการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม

๓.๑ การดำเนินการตามสัญญาการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม

เมื่อทำสัญญาการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมแล้ว ผู้ให้ใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมมีหน้าที่ดังนี้

(๑) ต้องจัดให้มีการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมตามสัญญาโดยไม่ชักช้า และต้องไม่เลือกปฏิบัติ

(๒) ในกรณีที่ผู้ให้ใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมไม่สามารถดำเนินการตามสัญญาภายในระยะเวลาที่ตกลงกันไว้ ต้องแจ้งถึงความล่าช้าดังกล่าวพร้อมทั้งเหตุผลให้ผู้ขอใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมทราบโดยไม่ชักช้า หากเหตุที่อ้างความล่าช้านั้นไม่สมเหตุสมผล ให้ถือว่าผู้ให้ใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมมีเจตนาไม่สุจริต

(๓) ต้องประกันคุณภาพการให้บริการและให้บริการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมตามสัญญาการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมตามที่กำหนดไว้ในสัญญา

๓.๒ การยกเลิกหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญา หรือระงับหรือลดคุณภาพของการให้บริการ

การยกเลิกหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม หรือระงับการให้บริการหรือลดคุณภาพของการให้บริการการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมจะต้องได้รับความเห็นชอบจาก กทช. ก่อน หากเป็นกรณีเป็นความประสงค์ของผู้ให้ใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมเพียงฝ่ายเดียว ผู้ให้ใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมรายนั้นต้องยื่นคำขอเป็นหนังสือพร้อมทั้งรายละเอียดและเหตุผลการขอยกเลิกหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญา หรือระงับการให้บริการหรือลดคุณภาพของการให้บริการเพื่อให้ กทช. พิจารณา โดย กทช. อาจกำหนดมาตรการชั่วคราวเพื่อคุ้มครองผู้ใช้บริการหรือเพื่อประโยชน์สาธารณะก็ได้ในกรณีที่เห็นสมควร ทั้งนี้ กทช. อาจกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการยกเลิกสัญญาหรือระงับการให้บริการหรือลดคุณภาพของการให้บริการก็ได้

หากการเปลี่ยนแปลงแก้ไขโครงข่ายโทรคมนาคมมีผลกระทบต่อการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมผู้ให้ใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมจะต้องแจ้งแก่ กทช. และต้องประกาศให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงแก้ไขดังกล่าวเป็นการทั่วไปล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๖ เดือน

๓.๓ การทบทวนค่าตอบแทนการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม

ภายใต้บังคับของบทบัญญัติมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ ผู้รับใบอนุญาตที่เป็นคู่สัญญาการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมอาจยื่นคำร้องขอให้ กทช. อนุญาตหรือให้มีการทบทวนค่าตอบแทนการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมได้โดยการร้องขอทบทวนค่าตอบแทนการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ กทช. กำหนด

๓.๔ การดำเนินการให้เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ

เพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของชาติหรือเพื่อป้องกันภัยพิบัติที่อาจเกิดความเสียหายต่อส่วนรวมหรือเพื่อการดำเนินการให้เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะเป็นส่วนรวม กทช. อาจสั่งให้ผู้ให้ใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมต้องยินยอมให้มีการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมกับหน่วยงานของรัฐโดยการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมดังกล่าวให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไขหรือวิธีการที่ กทช. ประกาศกำหนด

๓.๖ การใช้ข้อมูลการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม

ผู้ให้ใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมต้องใช้ข้อมูลที่ได้รับจากผู้ขอใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมในระหว่างการเจรจาสัญญาเพื่อประโยชน์ในการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมเท่านั้นและต้องไม่ใช่ข้อมูลดังกล่าวเพื่อให้เกิดความได้เปรียบอันจะทำให้เกิดการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรมรวมทั้งต้องไม่เปิดเผยข้อมูลดังกล่าวแก่บุคคลอื่นโดยมิได้รับอนุญาตจากผู้ขอใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมเว้นแต่เป็นกรณีที่กฎหมายอนุญาตหรือ กทช. ประกาศกำหนดและผู้ให้ใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมต้องจัดให้มีมาตรการคุ้มครองข้อมูลที่เป็นความลับทางการค้าที่ได้รับจากผู้ขอใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมอย่างเพียงพอและเหมาะสม

๓.๗ กรณีเกิดข้อพิพาท

กรณีที่มีข้อพิพาทเกิดขึ้นที่เกี่ยวกับการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมตามสัญญาที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจของ กทช. คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีสิทธินำข้อพิพาทเข้าสู่กระบวนการระงับข้อพิพาทได้แต่กรณีที่น่าข้อพิพาทไปยังศาลที่มีเขตอำนาจหรือนำข้อพิพาทเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของอนุญาโตตุลาการ กทช. อาจปฏิเสธการพิจารณาระงับข้อพิพาทและไม่นำหลักเกณฑ์และวิธีการว่าด้วยกระบวนการระงับข้อพิพาทมาใช้บังคับในกรณีเดียวกันก็ได้จนกว่าศาลที่มีเขตอำนาจหรืออนุญาโตตุลาการมีคำพิพากษา คำวินิจฉัย หรือคำชี้ขาดแต่คู่กรณีมีหน้าที่ต้องรายงานผลการระงับข้อพิพาทดังกล่าวต่อ กทช. ตั้งแต่เริ่มต้นทุกครั้งจนกระทั่งสิ้นสุดกระบวนการระงับข้อพิพาทโดยการยอมรับคำพิพากษา คำวินิจฉัยหรือคำชี้ขาดของศาลที่มีเขตอำนาจหรืออนุญาโตตุลาการเพื่อให้ กทช. ใช้อำนาจบังคับตามคำพิพากษาหรือคำชี้ขาดเป็นไปตามประกาศ กทช. เรื่องหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการยอมรับคำพิพากษาของศาลหรือคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการกรณีข้อพิพาทตามสัญญาการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

หมวด ๔ ว่าด้วย คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท

๑. คุณสมบัติและองค์ประกอบ

ประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ ได้กำหนดคุณสมบัติของ กรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท ว่าจะต้องมีความเป็นกลางและเป็นอิสระ โดยกำหนดให้ใช้ประมวลจริยธรรมเดียวกับ กทช.

อีกทั้งประกาศดังกล่าวได้กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องโทรคมนาคม เศรษฐศาสตร์หรือกฎหมาย จำนวน ๙ คน ซึ่งแต่งตั้งโดย กทช. และจะต้องไม่เป็นผู้มีคุณสมบัติต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ
- (๒) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือของราชการส่วนท้องถิ่น หรือเป็นกรรมการหรือที่ปรึกษาของรัฐวิสาหกิจหรือของหน่วยงานของรัฐ
- (๓) ดำรงตำแหน่งใด หรือเป็นหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การดำเนินธุรกิจหรือดำเนินการในด้านสื่อสารมวลชนหรือโทรคมนาคม
- (๔) ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพอื่นใดที่มีส่วนได้เสียหรือมีผลประโยชน์ขัดแย้งไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมกับการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท
- (๕) เป็นบุคคลล้มละลายซึ่งศาลยังไม่สั่งให้พ้นจากการถูกพิทักษ์ทรัพย์ชั่วคราวหรือถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด
- (๖) เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุกหรือรอลงอาญาตั้งแต่สองปีขึ้นไปโดยพันโทษมายังไม่ถึงห้าปีในวันได้รับการเสนอชื่อ เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท
- (๗) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานเอกชน เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือถือว่ากระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๒. การพ้นจากตำแหน่ง

การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทสามารถแบ่งได้เป็น ๒ กรณี กล่าวคือ

๒.๑ การพ้นจากตำแหน่งตามวาระ

กรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทแต่ละคน จะมีวาระดำรงตำแหน่งคราวละ ๓ ปี ไม่เกินกว่า ๒ วาระติดต่อกัน อนึ่ง กรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระต้องปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่จะเข้ารับหน้าที่แทน และให้ถือว่ากระทำการใดๆ ของกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทดังกล่าวในระหว่างนั้นมีผลสมบูรณ์

๒.๒ การพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ได้แก่

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๔) เป็นคนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) เป็นผู้มีความประพฤติต้องห้าม
- (๖) ได้รับโทษจำคุกโดยมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

(๗) ทุจริตต่อหน้าที่หรือมีพฤติกรรมที่ขัดต่อประมวลจริยธรรม

(๘) คณะกรรมการมีมติให้ถอดถอนด้วยเสียงไม่น้อยกว่าสี่เสียง

ในกรณีนี้ประกาศดังกล่าวได้กำหนดให้กรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้และให้ถือว่าคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทประกอบด้วยกรรมการเท่าที่มีอยู่จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นแทน และให้ถือว่าการดำเนินการใดๆ ของกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทที่เหลืออยู่ในระหว่างนั้นมีผลสมบูรณ์

นอกจากนี้ เมื่อกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทพ้นจากตำแหน่งแล้ว ประกาศดังกล่าวยังห้ามมิให้กรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทเข้าไปมีส่วนได้เสีย ในฐานะเป็นกรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทน พนักงานหรือลูกจ้างในกิจการโทรคมนาคมหรือกิจการอื่น ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ กทช. เป็นระยะเวลา ๒ ปีนับตั้งแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

๓. อำนาจหน้าที่

ประกาศ กทช. ดังกล่าวได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทไว้หลายประการ ได้แก่

(๑) วินิจฉัยข้อพิพาทตามที่กำหนดไว้ในประกาศนี้

(๒) พิจารณาไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่อยู่ในขอบอำนาจ

(๓) พิจารณาไต่สวนมูลความข้อพิพาทที่อยู่ในขอบอำนาจ

(๔) ประกาศกำหนดสถานที่ในการพิจารณาวินิจฉัย โดยคำนึงถึงสภาพแห่งข้อพิพาทและความสะดวกของคู่พิพาท

(๕) ประกาศกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม ในการดำเนินกระบวนการพิจารณาค่าป่วยการ และการวางเงินประกันค่าป่วยการ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินกระบวนการพิจารณาและค่าอากรแสตมป์ปิดคำชี้ขาด

(๖) อำนาจหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

การมอบหมายอำนาจหน้าที่ตาม (๖) ให้อยู่ภายใต้ประกาศนี้ รวมทั้งเพื่อให้ดำเนินการวินิจฉัยข้อพิพาททางเทคนิคด้วย

จะเห็นได้ว่า อำนาจหน้าที่หลักของคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทจะอยู่ในฐานะกรรมการผู้ทำหน้าที่ไต่สวนแสวงหาข้อเท็จจริง เพื่อรวบรวมข้อเท็จจริงและทำความเข้าใจเสนอแก่ กทช. เพื่อสั่งการเป็นคำชี้ขาดต่อไป

๔. คำตอบแทน

คำตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทให้เป็นไปตามที่ กทช. กำหนด

๕. การแต่งตั้งองค์คณะใน กวพ. และหน่วยธุรการประจำ กวพ.

เมื่อมีคำร้องขอให้ระงับข้อพิพาท เลขาธิการ กทช. แต่งตั้งองค์คณะใน กวพ. เพื่อการวินิจฉัยและดำเนินกระบวนการพิจารณาระงับข้อพิพาท ประกอบด้วยกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทจำนวน ๓ คนเป็นองค์คณะพิจารณา โดยพิจารณาจากความเชี่ยวชาญของกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทในเรื่องที่เป็นปัญหาข้อพิพาท และต้องเป็นผู้ที่สามารถอุทิศเวลาเพื่อการพิจารณาข้อพิพาทได้ จากนั้นแต่งตั้งกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท ๑ คนในองค์คณะเป็นหัวหน้าคณะ

เลขาธิการ กทช. แต่งตั้งหน่วยงานธุรการประจำองค์คณะใน กวพ. เพื่อทำหน้าที่เป็นเลขานุการ สนับสนุนในด้านธุรการ รับเรื่องและประสานงานกับคู่กรณี วิเคราะห์ และวิจัยให้แก่องค์คณะในกระบวนการ ระวังข้อพิพาท พร้อมทั้งจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานแก่ กวพ. เพื่อช่วยให้แก่องค์คณะใน กวพ. มีเวลาให้กับประเด็นปัญหาข้อพิพาทมากขึ้น และสามารถดำเนินการระงับข้อพิพาทได้อย่างรวดเร็วและมี ประสิทธิภาพ

การตั้งหน่วยงานธุรการประจำองค์คณะใน กวพ. จะแตกต่างกันเป็นรายกรณี ซึ่งขึ้นอยู่กับลักษณะ ของข้อพิพาท เช่น ข้อพิพาทเกี่ยวข้องกับปัญหาด้านเทคนิค หรือด้านราคา หรือทั้งสองด้าน ตามปกติ หน่วยงานธุรการประจำองค์คณะใน กวพ. จะประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ทางด้านกฎหมาย เทคนิค และ/หรือเศรษฐศาสตร์ โดยมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการบริหารจัดการขั้นตอนต่างๆ ที่เกี่ยวกับกระบวนการ ระวังข้อพิพาท นอกจากนั้นยังมีหน้าที่ให้คำแนะนำแก่องค์คณะใน กวพ. และช่วยพิจารณาประเด็นที่เป็น สาระสำคัญหลักๆ ที่เกิดขึ้นในกรณีพิพาท การให้คำแนะนำและสนับสนุนดังกล่าวอาจอยู่ในรูปของการให้ ข้อคิดเห็น การวิเคราะห์ และวิจัย อย่างไรก็ตาม องค์คณะใน กวพ. ย่อมใช้ดุลพินิจของตนเองอย่างเต็มที่ใน การวินิจฉัยประเด็นต่างๆ ของข้อพิพาท รวมทั้งเหตุผลที่ใช้ในการวินิจฉัยเพื่อเสนอต่อ กทช. ให้ดำเนินการทำ คำชี้ขาดต่อไป

อนึ่ง ในทางปฏิบัติเลขาธิการ กทช. จะมอบอำนาจในการดำเนินการดังกล่าวให้ผู้อำนวยความสะดวกกลุ่มงาน โคร่งข่ายพื้นฐาน การใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายเป็นผู้ดำเนินการ

หมวด ๕ ว่าด้วย กระบวนการระงับข้อพิพาท

๑. การเกิดขึ้นของข้อพิพาท

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นว่า ผู้ขอรับใบอนุญาตที่มีโครงข่ายโทรคมนาคมมีหน้าที่ต้องจัดทำข้อเสนอการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม เพื่อให้คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบ และนำออกประกาศเผยแพร่ เพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตรายอื่นขอใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม โดยในการเจรจาเกี่ยวกับสัญญาการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมจะต้องเจรจาตามแนวทางในข้อเสนอการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมของผู้รับใบอนุญาตที่ให้ใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม และให้ถือว่าวันที่ผู้ให้ใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมได้รับหนังสือขอใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมเป็นวันเริ่มต้นของการเจรจา ซึ่งหากผู้รับใบอนุญาตทั้งสองฝ่ายไม่สามารถตกลงกันได้ภายใน ๙๐ วันนับแต่วันเริ่มต้นของการเจรจา ให้ถือว่าข้อพิพาทเกิดขึ้น และคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีสิทธินำข้อพิพาทเข้าสู่กระบวนการระงับข้อพิพาทตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการที่กำหนดไว้ในหมวด ๕ ว่าด้วยกระบวนการระงับข้อพิพาท ประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ กรณีดังกล่าวจึงถือเป็นการเกิดขึ้นของข้อพิพาทในกรณีแรก ส่วนอีกกรณีหนึ่งเป็นกรณีที่มีข้อพิพาทเกี่ยวกับการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมเกิดขึ้นตามสัญญาที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ผู้รับใบอนุญาตที่เป็นคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีสิทธินำข้อพิพาทเข้าสู่กระบวนการระงับข้อพิพาทได้เช่นกัน อย่างไรก็ตาม กทช. อาจปฏิเสธการทำหน้าที่พิจารณาข้อพิพาท หากเป็นกรณีที่มีการนำข้อพิพาทเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของศาลหรืออนุญาโตตุลาการ ซึ่งในกรณีนี้จะไม่นำหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในหมวด ๕ (ว่าด้วยกระบวนการระงับข้อพิพาท) ของประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ มาใช้จนกว่าศาลหรืออนุญาโตตุลาการมีคำพิพากษา คำวินิจฉัย หรือคำชี้ขาด

๒. หลักการทั่วไปในการดำเนินกระบวนการระงับข้อพิพาท

หากมีกรณีใดในกระบวนการระงับข้อพิพาทซึ่งประกาศดังกล่าวไม่ได้กำหนดไว้ คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทจะต้องจัดทำข้อเสนอให้ กทช. พิจารณาวินิจฉัย โดยให้อ้างอิงหลักกฎหมายทั่วไปว่าด้วยวิธีสบัญญัติมาประกอบการพิจารณา

สำหรับระยะเวลาที่กำหนดไว้ในกระบวนการระงับข้อพิพาทนั้น หากคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทเห็นสมควร หรือคู่กรณีมีคำขอและคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทพิจารณาแล้วเห็นสมควร ประกอบกับเป็นกรณีจำเป็นและเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทอาจยื่นหรือขยายระยะเวลาดังกล่าวได้

ในระหว่างการดำเนินกระบวนการระงับข้อพิพาทก่อนที่จะมีคำวินิจฉัย หากไม่ได้มีการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการตามที่กำหนดไว้ คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทเห็นสมควรหรือเมื่อคู่กรณีฝ่ายที่เสียหายเนื่องจากการที่ได้ปฏิบัติเช่นนั้น มีคำขอ คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทมีอำนาจสั่งเพิกถอนกระบวนการพิจารณาที่ผิดระเบียบนั้นเสียทั้งหมดหรือบางส่วน หรือสั่งแก้ไขหรือมีคำสั่งในเรื่องนั้นอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ คู่กรณีฝ่ายที่เสียหายอาจยกขึ้นกล่าวได้ไม่ว่าในเวลาใดๆ ก่อนมีคำวินิจฉัยข้อพิพาทแต่ต้องไม่ช้ากว่า ๘ วันนับแต่วันที่ทราบถึงเหตุดังกล่าว ทั้งนี้ คู่กรณีที่ยื่นคำขอจะต้องไม่ดำเนินการอื่นใดขึ้นใหม่หลังจากที่ได้ทราบเรื่องผิดระเบียบแล้ว หรือต้องมีได้ให้สัตยาบันแก่การผิดระเบียบนั้น อนึ่ง การที่คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทสั่งเพิกถอนกระบวนการพิจารณาที่ผิดระเบียบใดอันมิใช่เรื่องที่คู่กรณีละเลยไม่

ดำเนินกระบวนการพิจารณาเรื่องนั้นภายในระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ หรือตามที่คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท กำหนดไว้ ไม่ตัดสิทธิคู่กรณีนั้นในอันที่จะดำเนินกระบวนการพิจารณานั้นใหม่ให้ถูกต้องได้

สำหรับเอกสารหรือพยานหลักฐานที่คู่กรณียื่นต่อคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทหรือที่ได้มา ให้เปิดโอกาสให้คู่กรณีทุกฝ่ายตรวจสอบ ทราบ คัดสำเนา หรือขอสำเนาอันรับรองถูกต้อง เว้นแต่กรณีที่มีกฎหมาย คຸ່ມครองให้ไม่ต้องเปิดเผย หรือกรณีที่คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทเห็นสมควรว่าจำเป็นต้องไม่เปิดเผยเพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่คู่กรณีหรือการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง อนึ่งในกรณีที่เอกสารหรือ พยานหลักฐานมีการกำหนดชั้นความลับ มีกฎหมายกำหนดมิให้เปิดเผยมีข้อความที่ไม่เหมาะสม หรือมี ข้อความที่อาจเป็นการดูหมิ่นหรือหมิ่นประมาทบุคคลใด ให้อยู่ในดุลพินิจของคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทที่ จะไม่เปิดโอกาสให้คู่กรณีขอตรวจสอบ ทราบ คัดสำเนาขอสำเนาอันรับรองถูกต้อง ทั้งนี้ ไม่เป็นการตัดอำนาจ คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทที่จะจัดให้มีการทำรายงานสรุปเรื่องและเปิดโอกาสให้คู่กรณีขอตรวจสอบ ทราบ หรือคัดสำเนารายงานสรุปเรื่อง หรือขอสำเนาอันรับรองถูกต้องของรายงานสรุปเรื่อง และหากมีกรณีอื่น นอกจากกรณีที่กำหนดไว้ ให้การเปิดเผยข้อมูลเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการในระเบียบคณะกรรมการ กิจการโทรคมนาคมแห่งชาติว่าด้วยมาตรการเปิดเผยข้อมูลสารสนเทศ พ.ศ. ๒๕๔๘ โดยอนุโลม

นอกจากนี้ คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทยังมีอำนาจในการดำเนินกระบวนการพิจารณาตามที่ เห็นสมควร โดยคำนึงถึงหลักแห่งความยุติธรรม หลักการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน โดยคู่กรณีมีโอกาสนำสืบ พยานหลักฐาน และเสนอข้อเท็จจริงสนับสนุนข้ออ้างข้อต่อสู้ของตนได้ตามพฤติการณ์แห่งข้อพิพาทนั้นมาก ที่สุด

๓. การยื่นคำร้อง

การยื่นคำร้องและเอกสารประกอบการพิจารณาในคำร้องต่างๆ ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท (กวพ.) ผู้ร้องจะยื่นด้วยตนเองหรือมอบฉันทะให้ผู้อื่นยื่นก็ได้ หรือจะทำโดยวิธีส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนก็ได้

การยื่นคำร้องต่อ กวพ. จะต้องยื่นภายในระยะเวลา ๑ ปีนับแต่วันที่มีการโต้แย้งสิทธิหรือหน้าที่เกิดขึ้น หากพ้นกำหนดระยะเวลาที่กำหนดไว้ กวพ. จะมีคำสั่งไม่รับไว้พิจารณาและสั่งจำหน่ายเรื่องออกจากสารบบ เว้นแต่ กวพ. เห็นว่าเรื่องนั้นเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือมีเหตุจำเป็นอื่น ในกรณีนั้น กวพ. อาจรับคำร้องไว้ พิจารณาได้ คำสั่ง กวพ. ที่จะรับคำร้องภายหลังพ้นระยะเวลา ๑ ปีให้เป็นที่สุด

ผู้ร้องต้องยื่นคำร้องเป็นหนังสือต่อสำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ โดยต้อง ประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้

- ชื่อและที่อยู่ของผู้ร้องและคู่กรณีอีกฝ่าย
- เอกสารหลักฐานเพื่อแสดงให้เห็นที่ประจักษ์ว่าได้พยายามที่จะเจรจาตกลงทำสัญญาการใช้หรือ เชื่อมต่อโครงข่ายกับคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งโดยสุจริตแล้ว แต่ไม่สามารถตกลงกันได้ พร้อมระบุประเด็นที่ไม่ สามารถตกลงกันได้ให้ชัดเจน

- ชื่อเรียกเรื่องและคำขอให้ชี้ขาด โดยต้องแสดงให้เห็นชัดเจนซึ่งสภาพแห่งข้อเรียกร้องของผู้ร้องและ คำขอให้ชี้ขาด ทั้งข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อเรียกร้องเช่นว่านั้น

ผู้ร้องมีหน้าที่จัดส่งสำเนาคำร้องและสำเนาเอกสารหลักฐานให้แก่คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งในวันเดียวกัน ใน กรณีที่พยานหลักฐานมีปริมาณหรือสภาพที่ทำให้การส่งสำเนาเป็นภาระแก่ผู้ร้องเป็นอย่างมาก ให้ส่งสำเนาคำ ร้องไปพร้อมกับรายการพยานหลักฐานที่คู่กรณีอีกฝ่ายอาจขอดูหรือขอรับได้ที่ กวพ.

๔. การตรวจคำร้อง และการพิจารณารับคำร้อง

เมื่อได้รับคำร้องและเอกสารหลักฐานต่างๆ แล้ว กวพ. จะตรวจความถูกต้องในกระบวนการยื่นคำร้อง และตรวจคำร้อง หากพบว่าคู่กรณีไม่ดำเนินการตามรูปแบบหรือกระบวนการที่ประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ กำหนดไว้ กวพ. อาจมีคำสั่งให้คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายดำเนินการแก้ไขกระบวนการยื่นคำร้องและ/หรือคำร้องให้ถูกต้อง โดยคู่กรณีจะต้องดำเนินการแก้ไขตามคำสั่งของ กวพ. ภายใน ๓ วันนับแต่วันที่คู่กรณีได้รับคำสั่งดังกล่าว

ถ้าคู่กรณีไม่ดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องของกระบวนการยื่นคำร้อง และ/หรือคำร้องให้ครบถ้วน หรือข้อที่ไม่สมบูรณ์ครบถ้วนนั้นเป็นกรณีที่ไม่อาจแก้ไขให้ถูกต้องได้ กวพ. จะสั่งไม่รับคำร้องดังกล่าวเข้าสู่กระบวนการระงับข้อพิพาท หรืออาจมีคำสั่งไม่รับคำร้องทั้งหมดหรือแต่บางส่วนก็ได้

หาก กวพ. พิจารณาแล้วเห็นว่ากระบวนการยื่นคำร้องและคำร้องไม่มีข้อบกพร่องใดตามข้อกำหนดในประกาศข้างต้น หรือคู่กรณีดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องของกระบวนการยื่นคำร้อง และ/หรือคำร้องตามคำสั่งของ กวพ. ครบถ้วนภายในเวลาที่กำหนด กวพ. จะรับคำร้องนั้นและดำเนินการสอบสวนพิจารณาต่อไป

องค์คณะใน กวพ. จะต้องพิจารณาวินิจฉัยว่าจะรับคำร้องนั้นหรือไม่ภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ ได้รับ คำร้องและเอกสารหลักฐานครบถ้วนจากคู่กรณีทั้งสองฝ่าย กวพ. จะแจ้งผลการพิจารณาแก่คู่กรณีทั้งสองฝ่ายว่าได้วินิจฉัยรับคำร้องหรือไม่

ผู้ร้องอาจอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำร้องขององค์คณะใน กวพ. ได้ภายใน ๑๕ วันนับแต่ได้รับหนังสือแจ้งให้ คู่กรณีทราบว่า กวพ. ไม่รับคำร้องนั้น โดยยื่นต่อเลขาธิการคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เพื่อ เสนอให้ กทช. พิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๗ วัน ทั้งนี้ คำตัดสินของ กทช. ให้ถือเป็นที่สุด

๕. คำสั่งให้ใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมไปพลางก่อน

กทช. อาจสั่งให้ใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมไปพลางก่อนได้ ๒ กรณี กล่าวคือ

ตามข้อ ๖๑ กำหนดว่าในระหว่างการพิจารณาและวินิจฉัยของ กวพ.ว่าจะรับคำร้องนั้นหรือไม่ กทช. อาจสั่งให้ใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมไปพลางก่อน

ตามข้อ ๔๔ กำหนดว่าหลังจากรับคำร้อง แต่ก่อนการสิ้นสุดกระบวนการระงับข้อพิพาท กทช. อาจสั่งให้ใช้ หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมไปพลางก่อนตามเงื่อนไขของสัญญาการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมที่มีอยู่เดิม หรือตามเงื่อนไขของสัญญาการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมอื่นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ กทช. กำหนด

๖. วิธีพิจารณาคำร้องขึ้นต้นและการพิจารณาคำร้องแรก

องค์คณะใน กวพ. จะกำหนดสถานที่ที่จะใช้พิจารณาวินิจฉัยข้อพิพาท โดยคำนึงถึงความสะดวกของทุกฝ่าย และออกหนังสือเรียกให้คู่กรณีทั้งสองฝ่ายมาในนัดแรกภายใน ๗ วันนับตั้งแต่วันที่องค์คณะใน กวพ. มีคำสั่งรับคำร้อง

ในการพิจารณาคำร้องขึ้นต้น คู่กรณีทั้งสองฝ่ายนำค่าแถลงการณ์พร้อมข้ออ้างข้อเถียงของตนเพื่อนำมาเทียบกัน และจะมีโอกาสแถลงด้วยวาจาเกี่ยวกับเรื่องที่ยื่นในคำร้อง คำร้องแย้ง และคำคัดค้านคำร้องแย้งแล้วแต่กรณี หลังจากนั้น คู่กรณีทั้งสองฝ่ายมีโอกาสแถลงตอบชี้แจงค่าแถลงของอีกฝ่ายหนึ่ง หลังจากนั้น องค์คณะใน กวพ. จะเริ่มต้นซักถามคู่กรณีทั้งสองฝ่ายเกี่ยวกับเอกสารที่คู่กรณียื่นเข้าสู่การดำเนินการระงับข้อพิพาทตามขั้นตอน คู่กรณีทั้งสองฝ่ายจึงควรจัดผู้แทนที่มีอำนาจหน้าที่และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมใน

การพิจารณาดำเนินการเพื่อตอบข้อซักถามต่างๆ ข้อเท็จจริงใดที่คู่กรณีทั้งสองฝ่ายยอมรับกันก็เป็นอันยุติไป ส่วนข้อเท็จจริงใดที่ไม่รับกันก็จะกำหนดไว้เป็นประเด็นข้อพิพาท พร้อมทั้งกำหนดให้คู่กรณีทั้งสองฝ่ายนำพยานหลักฐานมาสืบในประเด็นนั้นๆ ตามที่ตนกล่าวอ้าง

อนึ่ง ในนัดแรกดังกล่าว กำหนดให้องค์คณะใน กวพ. สอบถามคู่กรณีว่าต้องการที่จะไกล่เกลี่ยข้อพิพาทหรือไม่ หากคู่กรณีต้องการเจรจาไกล่เกลี่ยให้องค์คณะดำเนินการไกล่เกลี่ยต่อไป โดยองค์คณะใน กวพ. จะช่วยอำนวยความสะดวกในการระงับข้อพิพาททางพาณิชย์ตามที่เห็นว่าเหมาะสม และหากคู่กรณีตกลงกันได้ ให้องค์คณะจัดทำสัญญาประนีประนอมตามที่คู่กรณีตกลง

๗. การแสวงหาข้อเท็จจริงจากคำร้อง คำร้องแย้ง คำคัดค้าน

เมื่อองค์คณะใน กวพ. เห็นว่า คำร้องมีความสมบูรณ์ครบถ้วน ก็จะมีคำสั่งให้คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งยื่น **คำร้องแย้ง** เป็นหนังสือโดยมีรายละเอียดตามแบบที่กำหนดไว้ต่อองค์คณะใน กวพ. ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง หรือภายในระยะเวลาที่องค์คณะใน กวพ. กำหนด โดยคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งต้องจัดส่งสำเนาคำร้องแย้งดังกล่าวแก่ผู้ร้องด้วย ถ้าคำร้องแย้งนั้นเป็นเรื่องอื่นที่ไม่เกี่ยวกับข้อพิพาทเดิม องค์คณะใน กวพ. อาจสั่งไม่รับคำร้องแย้งนั้น

ในกรณีที่องค์คณะใน กวพ. เห็นว่าคำร้องแย้งไม่ครบถ้วนหรือชัดเจนเพียงพอ อาจมีคำสั่งให้ผู้ร้องแย้งดำเนินการแก้ไขหรือจัดทำคำร้องแย้งใหม่ก็ได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด มิฉะนั้นองค์คณะใน กวพ. จะถือว่าผู้ร้องแย้งยอมรับตามที่ผู้ร้องเสนอข้อเรียกร้อง

การกำหนดระยะเวลาให้ผู้ร้องแย้งยื่นคำร้องแย้งต่อองค์คณะใน กวพ. จะมีระยะเวลาไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับจำนวนประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากข้อพิพาท และความยุ่งยากซับซ้อนของประเด็นปัญหาเหล่านั้น โดยทั่วไปในกรณีที่ปัญหาข้อพิพาทค่อนข้างน้อย จะกำหนดระยะเวลาให้ยื่นคำร้องแย้งภายใน ๑๕ วัน อย่างไรก็ดี หากข้อพิพาทนั้นมีความเกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของอัตราค่าตอบแทน กวพ. จะกำหนดระยะเวลาให้ยื่นคำร้องแย้งได้นานพอสมควร กล่าวคือ ประมาณภายใน ๓๐ วัน

หลังจากที่ผู้ร้องแย้งยื่นคำร้องแย้งแล้ว องค์คณะใน กวพ. จะแจ้งไปยังผู้ร้องว่าผู้ร้องจะมีข้อคัดค้านหรือยอมรับคำร้องแย้งพร้อมทั้งพยานหลักฐานดังกล่าวหรือไม่ ในกรณีที่ผู้ร้องประสงค์จะคัดค้านคำร้องแย้ง ผู้ร้องต้องทำ **คำคัดค้าน** ยื่นต่อองค์คณะใน กวพ. ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้รับสำเนาคำร้องแย้ง หรือภายในระยะเวลาที่องค์คณะใน กวพ. กำหนด แต่ถ้าผู้ร้องไม่ประสงค์จะทำคำคัดค้าน แต่ประสงค์จะให้องค์คณะใน กวพ. วินิจฉัยต่อไป ให้ผู้ร้องแจ้งเป็นหนังสือให้องค์คณะใน กวพ. ทราบ ถ้าผู้ร้องไม่ยื่นคำคัดค้าน หรือแจ้งให้ องค์คณะใน กวพ. ทราบ องค์คณะใน กวพ. อาจสั่งจำหน่ายเรื่องออกจากสารบบก็ได้ นอกจากนี้ คำคัดค้านของผู้ร้องต้องอยู่ในประเด็นที่ได้ยกขึ้นกล่าวในคำร้อง คำคัดค้าน หรือที่องค์คณะใน กวพ. กำหนด ถ้ามีประเด็นหรือคำขอเพิ่มขึ้นใหม่ต่างจากเรื่องเดิมดังกล่าว องค์คณะใน กวพ. จะสั่งไม่รับประเด็นหรือคำขอใหม่นั้นไว้พิจารณา

๘. การแสวงหาข้อเท็จจริงของคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท

ในการพิจารณาวินิจฉัยข้อพิพาทต่างๆ องค์คณะใน กวพ. มีอำนาจแสวงหาข้อเท็จจริงได้ตามความเหมาะสม โดยที่องค์คณะอาจแสวงหาข้อเท็จจริงจากพยานบุคคล พยานเอกสาร พยานผู้เชี่ยวชาญ หรือพยานหลักฐานอื่นนอกเหนือจากพยานหลักฐานของคู่กรณีที่ปรากฏในคำร้อง คำร้องแย้ง หรือคำคัดค้าน อีกทั้ง องค์คณะใน กวพ. อาจมีคำสั่งเรียกคู่กรณีหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำได้ตามที่เห็นสมควร โดยอาจกำหนดประเด็นข้อเท็จจริงที่จะทำการไต่สวนไว้ด้วยก็ได้ แต่องค์คณะต้องเปิดโอกาสให้คู่กรณีนั้นคัดค้านหรือชี้แจงข้อเท็จจริง

องค์คณะใน กวพ. หรือบุคคลที่ได้รับมอบหมายจากองค์คณะใน กวพ. มีอำนาจตรวจสอบสถานที่บุคคล หรือสิ่งอื่นใดเพื่อประกอบการพิจารณาได้ แต่ต้องแจ้งให้คู่กรณีทราบล่วงหน้าเพื่อเปิดโอกาสให้คู่กรณีคัดค้านหรือชี้แจงข้อเท็จจริงได้ โดยต้องบันทึกการตรวจสอบและการให้ถ้อยคำของบุคคลหรือพยานในการตรวจสอบไว้ในสำนวนความด้วย

องค์คณะใน กวพ. อาจแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ เพื่อศึกษา ตรวจสอบ วิเคราะห์ หรือทำความเข้าใจเฉพาะในประเด็นใดประเด็นหนึ่งที่จะต้องวินิจฉัย หรืออาจเรียกให้คู่กรณีทั้งสองฝ่ายให้ข้อเท็จจริงแก่ผู้เชี่ยวชาญ หรือจัดทำ หรือดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งเอกสารหรือวัตถุใดๆ ที่เกี่ยวกับประเด็นพิพาทเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญสามารถตรวจสอบได้

เมื่อผู้เชี่ยวชาญได้ทำความเข้าใจเป็นหนังสือหรือด้วยวาจาแล้ว ให้ส่งสำเนาให้คู่กรณีที่เกี่ยวข้องทราบ ทั้งนี้ ขึ้นกับการเก็บรักษาความลับ และ/หรือ ข้อมูลในรายงานที่สงวนลิขสิทธิ์ และองค์คณะใน กวพ. อาจขอให้ผู้เชี่ยวชาญนำเสนอรายงานต่อคู่กรณีทั้งสองฝ่ายตามที่เห็นสมควร ในกรณีนี้ คู่กรณีอาจซักถามผู้เชี่ยวชาญ คัดค้านข้อสรุปของผู้เชี่ยวชาญ ชี้แจงประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับรายงานของผู้เชี่ยวชาญ หรืออาจนำพยานผู้เชี่ยวชาญของตนมานำเสนอในเรื่องที่พิจารณา อย่างไรก็ตาม โดยปกติแล้วคู่กรณีจะไม่สามารถอนุญาตให้คัดค้านความสามารถหรือคุณสมบัติของบุคคลที่มาเป็นพยานผู้เชี่ยวชาญ เว้นแต่ จะแจ้งต่อองค์คณะใน กวพ. และคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งเป็นลายลักษณ์อักษรว่ามีความประสงค์จะคัดค้าน รวมทั้งเหตุผลของการคัดค้านอย่างน้อย ๗ วัน ก่อนวันสอบถามผู้เชี่ยวชาญนั้น

๙. การกำหนดวันสิ้นสุดการแสวงหาข้อเท็จจริง และการสรุปสำนวน

หากองค์คณะใน กวพ. เห็นว่ามีข้อเท็จจริงเพียงพอที่จะพิจารณาวินิจฉัยได้แล้ว และไม่มีกรณีที่จะต้องแสวงหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติม ให้มีคำสั่งกำหนดวันสิ้นสุดการแสวงหาข้อเท็จจริงในข้อพิพาท โดยต้องแจ้งให้คู่กรณีทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๑๐ วัน ทั้งนี้ บรรดาข้อพิพาทเพิ่มเติม คำร้องแย้ง คำคัดค้าน รวมทั้งพยานหลักฐานอื่นๆ ที่ยื่นต่อองค์คณะใน กวพ. หลังวันสิ้นสุดของการแสวงหาข้อเท็จจริง องค์คณะจะไม่รับไว้เป็นส่วนหนึ่งของสำนวนความ และไม่ต้องจัดทำสำเนาให้คู่กรณีที่เกี่ยวข้อง

หลังจากนั้น องค์คณะใน กวพ. จะจัดทำบันทึกสรุปข้อเท็จจริงที่ได้จากคำร้องและเอกสารอื่นๆ ของคู่กรณี รวมทั้งพยานหลักฐานต่างๆ ที่ปรากฏในสำนวนความและสรุปคำขอของผู้ร้อง พร้อมทั้งประเด็นที่จะต้องวินิจฉัย ซึ่งประกอบด้วยประเด็นเกี่ยวกับอำนาจของคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท ประเด็นเกี่ยวกับเงื่อนไขในการร้อง และประเด็นที่เป็นเนื้อหาของเรื่องตามลำดับ ทั้งนี้ องค์คณะใน กวพ. ต้องส่งสำเนาสรุปข้อเท็จจริงแก่คู่กรณีทั้งสองฝ่ายด้วย ซึ่งคู่กรณีอาจยื่นคำร้องต่อองค์คณะใน กวพ. เกี่ยวกับการสรุปข้อเท็จจริงที่ปรากฏในบันทึกขององค์คณะใน กวพ.

๑๐. การรับฟังพยานหลักฐาน

การรับฟังพยานหลักฐานของกระบวนการระงับข้อพิพาทนี้ ในเบื้องต้นใช้หลักการ “ผู้ใดกล่าวอ้างผู้นั้นเป็นผู้นำสืบ” เว้นแต่ข้อเท็จจริงซึ่งเป็นที่รู้จักกันอยู่ทั่วไป หรือซึ่งไม่อาจโต้แย้งได้ หรือซึ่งคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทเห็นว่าคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งได้รับแล้ว หรือพยานหลักฐานนั้นอยู่ในความครอบครองของหน่วยงานทางปกครองเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคลอื่น

นอกจากนี้ คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทมีดุลพินิจที่จะรับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาตามกระบวนการพิจารณาไม่จำกัดเฉพาะที่เสนอโดยคู่กรณี แต่พยานหลักฐานนั้นจะต้องเป็นพยานหลักฐานที่คู่กรณีผู้มีส่วนได้เสียมีโอกาสขอตรวจดู ทราบ และแสดงพยานหลักฐานเพื่อยืนยันหรือหักล้าง

ทั้งนี้ เอกสารที่จะอ้างเป็นพยานหลักฐานนั้นจะต้องเป็นต้นฉบับเอกสารเท่านั้น ถ้าหาต้นฉบับไม่ได้ สำเนาที่รับรองว่าถูกต้องหรือพยานบุคคลที่รู้ข้อความก็อ้างเป็นพยานหลักฐานได้ เว้นแต่คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

ในกรณีที่ข้อมูลที่บันทึกโดยเครื่องคอมพิวเตอร์หรือประมวลผลโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์บันทึกข้อมูลการทำงานของระบบ หรืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม รวมไปถึงการรับฟังข้อมูลที่บันทึกไว้หรือได้มาจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อทางเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่น ประกาศดังกล่าวก็กำหนดให้คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทอาจรับฟังเป็นพยานหลักฐานในข้อพิพาทได้ แต่การบันทึกและการประมวลผลนั้นต้องเป็นไปโดยถูกต้องและต้องมีคำรับรองของบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือดำเนินการนั้น

ส่วนการรับฟังพยานบอกเล่าอาจรับฟังเป็นพยานหลักฐานประกอบพยานหลักฐานอื่นได้ก็ต่อเมื่อคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทเห็นว่า (๑) ตามสภาพ ลักษณะ แหล่งที่มา และข้อเท็จจริงแวดล้อม การบอกเล่า พยานบอกเล่านั้นมีความน่าเชื่อถือ หรือ (๒) มีเหตุจำเป็นเนื่องจากไม่สามารถนำบุคคลซึ่งเป็นผู้ที่ได้เห็นได้ยิน หรือทราบข้อความในเรื่องที่จะให้การเป็นพยานนั้นมาให้ถ้อยคำเป็นพยานได้ และมีเหตุผลสมควรเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมที่จะรับฟังพยานบอกเล่านั้น

ในกรณีที่พยานบุคคลเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการให้ถ้อยคำของตนในการวินิจฉัยข้อพิพาทหรือบุคคลภายนอกผู้มีส่วนได้เสียอาจยื่นคำขอต่อคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท เพื่อขอตรวจดูเอกสารทั้งหมดหรือบางฉบับในสำนวนความ หรือขอคัดสำเนาหรือขอสำเนาอันรับรองถูกต้องก็ได้แต่ทั้งนี้ ห้ามอนุญาตเช่นนั้นแก่

(๑) บุคคลภายนอก ในการพิจารณาโดยไม่เปิดเผย

(๒) พยานบุคคลหรือบุคคลภายนอก ในการพิจารณาที่คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทห้ามการตรวจหรือคัดสำเนาเอกสารทั้งหมดหรือบางฉบับเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนหรือประโยชน์สาธารณะ

(๓) พยานบุคคลหรือบุคคลภายนอก ในกรณีที่มิกฎหมายคุ้มครองให้ไม่ต้องเปิดเผยหรือกรณีที่คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทเห็นจำเป็นต้องไม่เปิดเผย เพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่คู่กรณีหรือการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง

ในกรณีเอกสารหรือพยานหลักฐานที่คู่กรณีส่งต่อคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทได้ทำขึ้นเป็นภาษาต่างประเทศ คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทอาจมีคำสั่งให้คู่กรณีหรือบุคคลที่ส่ง จัดทำคำแปลทั้งฉบับหรือเฉพาะส่วนที่สำคัญ โดยมีคำรับรองความถูกต้องมายื่นเพื่อแนบไว้กับเอกสารหรือพยานหลักฐานนั้น เว้นแต่จะพิจารณาแล้วเห็นสมควรหรือมีการประกาศให้สามารถยื่นหรือจัดทำเป็นภาษาต่างประเทศได้

๑๑. คำวินิจฉัย

องค์คณะใน กวพ. ต้องทำคำวินิจฉัยข้อพิพาทตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับข้อพิพาทนั้นๆ หากข้อความมิได้กำหนดไว้โดยชัดแจ้งให้หมายความถึงกฎหมายสารบัญญัติ และต้องเป็นไปตามหลักแห่งความสุจริตและเป็นธรรม อีกทั้ง องค์คณะใน กวพ. ต้องวินิจฉัยไปตามเสียงข้างมากขององค์คณะผู้รับผิดชอบกรณีพิพาทนั้นๆ ถ้าไม่อาจหาเสียงข้างมากได้ให้หัวหน้าคณะเป็นผู้ชี้ขาด

คำวินิจฉัยต้องระบุเหตุผลแห่งการวินิจฉัยทั้งปวงไว้โดยชัดแจ้ง แต่จะกำหนดหรือวินิจฉัยให้เกินขอบเขตแห่งกฎหมายที่ให้อำนาจไว้หรือคำขอของคู่กรณีไม่ได้ และต้องทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทผู้รับผิดชอบกรณีพิพาทนั้น ทั้งนี้ กรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทผู้ซึ่งไม่เห็นด้วยอาจจดแจ้งหมายเหตุแสดงความคิดเห็นแนบท้ายคำวินิจฉัยได้

หลังจากนั้นจะส่งคำวินิจฉัยให้แก่ กทช. เพื่อพิจารณาจัดทำคำชี้ขาดข้อพิพาทภายใน ๗ วันนับแต่วันทำคำวินิจฉัยแล้วเสร็จ โดยองค์คณะใน กวพ. จะต้องส่งสำเนาคำวินิจฉัยให้แก่คู่กรณีทุกฝ่ายด้วย

อนึ่ง การดำเนินการของคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทจะสิ้นสุดลงเมื่อมีคำวินิจฉัยแล้วเสร็จ

๑๒. การแก้ไข ติความ อธิบายข้อความ และการทำคำวินิจฉัยเพิ่มเติม

ภายใน ๓๐ วันนับแต่ที่ได้รับสำเนาคำวินิจฉัย คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจยื่นคำร้องขอให้องค์คณะใน กวพ. แก้ไขข้อผิดพลาดในการคำนวณตัวเลข ข้อผิดพลาด หรือการพิมพ์ที่ผิดพลาด หรือข้อผิดพลาดเล็กน้อยในคำวินิจฉัยให้ถูกต้อง หรืออาจร้องขอให้องค์คณะใน กวพ. ติความ หรืออธิบายข้อความส่วนหนึ่งส่วนใดในคำวินิจฉัยได้ ถ้าองค์คณะใน กวพ. เห็นว่าคำร้องขอให้ดำเนินการแก้ไขข้อผิดพลาด ติความ หรืออธิบายคำวินิจฉัยมีเหตุผลสมควร จะดำเนินการแก้ไขหรือติความภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ

นอกจากนี้ คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจยื่นคำร้องขอให้องค์คณะใน กวพ. ทำคำวินิจฉัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อเรียกร้องที่ยังมิได้มีการวินิจฉัยไว้ ถ้าองค์คณะเห็นว่าคำร้องขอดังกล่าวมีเหตุผลสมควร องค์คณะใน กวพ. ก็จะต้องทำคำวินิจฉัยเพิ่มเติมให้เสร็จสิ้นภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ

๑๓. การคัดค้านคำวินิจฉัย

การคัดค้านคำวินิจฉัยขององค์คณะใน กวพ. อาจทำได้โดยคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งขอให้เพิกถอนคำวินิจฉัย โดยยื่นคำร้องขอต่อองค์คณะใน กวพ. ภายใน ๙๐ วันนับแต่วันที่คู่กรณีนั้นได้รับสำเนาคำวินิจฉัย หรือถ้าเป็นกรณีที่มีการขอให้องค์คณะใน กวพ. แก้ไข หรือติความคำวินิจฉัยหรือวินิจฉัยเพิ่มเติมนับแต่วันที่องค์คณะใน กวพ. ได้แก้ไข หรือติความคำวินิจฉัย หรือทำคำวินิจฉัยเพิ่มเติมแล้ว

องค์คณะใน กวพ. อาจเพิกถอนคำวินิจฉัยได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) คู่กรณีฝ่ายที่ขอให้เพิกถอนคำวินิจฉัยสามารถพิสูจน์ได้ว่า

- ไม่มีการแจ้งให้คู่กรณีฝ่ายที่ร้องขอรู้อ่วงหน้าโดยชอบถึงการพิจารณาขององค์คณะใน กวพ. หรือบุคคลดังกล่าวไม่สามารถเข้าต่อสู้อยู่ในชั้นการพิจารณาขององค์คณะใน กวพ. ได้เพราะเหตุประการอื่น
- คำวินิจฉัยข้อพิพาทไม่อยู่ในขอบเขตของคำร้อง
- องค์คณะใน กวพ. หรือกระบวนการพิจารณาระงับข้อพิพาทไม่เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในประกาศนี้ หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย

(๒) มีกรณีปรากฏต่อองค์คณะใน กวพ. ว่า

- คำวินิจฉัยนั้นเกี่ยวกับข้อพิพาทที่ไม่สามารถจะระงับโดย กวพ. ได้ตามกฎหมาย

- การยอมรับหรือการบังคับตามคำวินิจฉัยนั้นจะเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

๑๔. คำชี้ขาด

หลังจากองค์คณะใน กวพ. เสนอคำวินิจฉัยไปยัง กทช. เพื่อพิจารณาชี้ขาดแล้ว กทช. จะต้องทำคำชี้ขาดให้แล้วเสร็จภายใน ๗ วันนับแต่ได้รับคำวินิจฉัย และคำชี้ขาดให้ถือเป็นที่สุด แต่ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิของคู่กรณีในการอุทธรณ์ตามกฎหมาย นอกจากนี้ กทช. จะต้องประกาศคำชี้ขาดให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป โดยคำนึงถึงความจำเป็นของการเก็บรักษาความลับของข้อมูลข่าวสาร นับเป็นเรื่องสำคัญต่อการสร้างความโปร่งใสของการดำเนินกระบวนการระงับข้อพิพาท และทำให้ผู้มีส่วนร่วมในตลาดโทรคมนาคมได้รับรู้อย่างชัดเจนว่าการแก้ไขข้อพิพาทได้รับการดำเนินการแก้ไขอย่างไร

คำชี้ขาดต้องประกอบไปด้วย

- (๑) ชื่อและที่อยู่ของคู่กรณีทั้งสองฝ่าย
- (๒) ข้อพิพาท ข้ออ้าง ข้อต่อสู้ของคู่กรณี
- (๓) คำชี้ขาดของ กทช. และเหตุผลประกอบ
- (๔) มาตรการบังคับ พร้อมระยะเวลาดำเนินการ
- (๕) ลายมือชื่อคณะกรรมการรับรองคำชี้ขาด
- (๖) ความเห็นแย้ง (ถ้ามี)

เมื่อการวินิจฉัยของ กวพ. และ/หรือ การชี้ขาดของ กทช. เป็นประเด็นเกี่ยวกับอัตราค่าตอบแทนการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม ทั้ง กวพ. และ กทช. จะต้องพิจารณาโดยคำนึงถึงหลักเกณฑ์ ตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ ซึ่งบัญญัติว่าค่าตอบแทนในการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายต้องเป็นราคาที่สมเหตุสมผลและเป็นธรรมกับผู้รับใบอนุญาตที่มีโครงข่ายและบุคคลที่ขอใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่าย และต้องไม่มีการเลือกปฏิบัติต่อผู้ที่ขอใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่าย และประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ ข้อ ๒๐ ซึ่งกำหนดว่า ค่าตอบแทนการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมต้องเป็นอัตราที่สะท้อนต้นทุน และวิธีการคำนวณแบบต้นทุนส่วนเพิ่มระยะยาวเป็นวิธีการคำนวณที่สะท้อนต้นทุน

คำชี้ขาดของ กทช. จะต้องกำหนดเป็นมาตรการบังคับรวมทั้งระยะเวลาดำเนินการตามคำชี้ขาด ทั้งนี้ระยะเวลาดำเนินการอาจกำหนดให้มีผลบังคับก่อนวันที่มีคำชี้ขาดก็ได้ แต่ตามปกติแล้ว มักจะไม่กำหนดให้มีผลบังคับก่อนวันเริ่มต้นของการเจรจาของคู่กรณีทั้งสองฝ่ายเกิดขึ้น

ผู้รับใบอนุญาตที่ขอเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมรายอื่นมีสิทธิยื่นคำร้องขอแก้ไขข้อสัญญาให้เป็นไปอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรมได้ โดยต้องมีความเกี่ยวข้องระหว่างคำชี้ขาดข้อพิพาทของ กทช. กับสัญญาเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมระหว่างผู้รับใบอนุญาตที่มีโครงข่ายกับผู้รับใบอนุญาตรายอื่นที่ไม่ใช่เป็นคู่กรณีในประเด็นพิพาท เช่น เมื่อคำชี้ขาดของ กทช. มีผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อผลประโยชน์ทางธุรกิจที่ขอบด้วยกฎหมายของผู้รับใบอนุญาตรายอื่นที่เชื่อมต่อหรือขอเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมนั้น ทั้งนี้ กทช. มีอำนาจพิจารณาข้อสัญญาดังกล่าวว่ามีความเกี่ยวข้อง และคำชี้ขาดมีผลกระทบกับข้อสัญญานั้นหรือไม่ หากไม่เกี่ยวข้องและไม่มีผลกระทบดังกล่าว กทช. อาจไม่รับคำร้องไว้พิจารณาก็ได้

๑๕. การบังคับตามคำชี้ขาด

คู่กรณีมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามคำชี้ขาดของ กทช. หากคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่สามารถปฏิบัติตามมาตรการบังคับตามคำชี้ขาดของ กทช. ได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด คู่กรณีฝ่ายนั้นสามารถร้องขอขยายระยะเวลาได้ โดยต้องทำเป็นหนังสือพร้อมแสดงเหตุผล คำวินิจฉัยของ กทช. เกี่ยวกับคำร้องนี้ให้เป็นที่สุด

กทช. อาจสั่งให้ผู้รับใบอนุญาตที่มีโครงข่ายโทรคมนาคมจัดให้มี แก้ไข ปรับปรุง หรือก่อสร้างโครงข่ายโทรคมนาคม สิ่งอำนวยความสะดวก หรืออุปกรณ์เพิ่มเติมเท่าที่จำเป็น เพื่อให้สามารถเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมได้ โดยพิจารณาปัจจัยที่เกี่ยวข้อง อาทิ ความจำเป็นสำหรับการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม สิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นสำหรับการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม ต้นทุนการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม และต้นทุนของการเปลี่ยนหรือจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก แต่ผู้รับใบอนุญาตที่ขอเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการปรับปรุง หรือเพิ่มเติมสิ่งอำนวยความสะดวก แต่ค่าใช้จ่ายดังกล่าวต้องเป็นค่าใช้จ่ายที่จำเป็น สมเหตุสมผล และสอดคล้องกับหลักเกณฑ์หรือวิธีการที่ กทช. กำหนด หรือในกรณีให้เห็นสมควร กทช. อาจพิจารณากำหนดจำนวนค่าใช้จ่ายดังกล่าวก็ได้

๑๖. ค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่ายและค่าป่วยการ

กรณีค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายในชั้นพิจารณา ตลอดจนค่าป่วยการพยานให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในคำวินิจฉัยขององค์คณะใน กวพ. ในกรณีที่มีได้กำหนดค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายในชั้นพิจารณา หรือค่าป่วยการพยานไว้ในคำวินิจฉัย คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือองค์คณะใน กวพ. อาจยื่นคำร้องให้ กทช. มีคำสั่งในเรื่องดังกล่าวตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ องค์คณะใน กวพ. อาจกำหนดค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่าย และค่าป่วยการในการดำเนินกระบวนการพิจารณาตามกรอบและหลักเกณฑ์ที่ กทช. กำหนดไว้

อนึ่ง ในทางปฏิบัติที่ผ่านมายังไม่เคยมีการเก็บค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่าย หรือค่าป่วยการใดๆ

๑๗. การบังคับทางปกครอง

เรื่องการบังคับทางปกครอง มีบัญญัติไว้ในมาตรา ๖๔, ๖๕ และ ๖๖ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ ว่าในกรณีที่ปรากฏแก่เลขาธิการว่ามีผู้รับใบอนุญาตฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติมาตราต่างๆ รวมทั้งกรณีตามมาตรา ๒๕ และ ๒๖ วรรคสอง ให้เลขาธิการมีอำนาจสั่งให้ผู้รับใบอนุญาตระงับการกระทำที่ฝ่าฝืน หรือแก้ไขปรับปรุง หรือปฏิบัติให้ถูกต้องเหมาะสมภายในระยะเวลาที่กำหนด

คู่กรณีมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามคำชี้ขาดของ กทช. ทั้งนี้ ในกรณีที่คำชี้ขาดกำหนดระยะเวลาให้ปฏิบัติตามตั้งแต่วันที่คำชี้ขาด หรือก่อนวันที่มีคำชี้ขาด หรือในกรณีที่กำหนดระยะเวลาให้ปฏิบัติตามหลังวันที่มีคำชี้ขาด ก็ให้ปฏิบัติตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในคำชี้ขาดนั้น โดยผู้รับใบอนุญาตซึ่งได้รับคำสั่งจากเลขาธิการไม่พอใจในคำสั่งดังกล่าว ให้มีสิทธิอุทธรณ์ต่อ กทช. ได้ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าว คำวินิจฉัยของ กทช. ให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเลขาธิการ และพ้นกำหนดระยะเวลาอุทธรณ์ หรือ กทช. วินิจฉัยยืนตามคำสั่งเลขาธิการ เมื่อเลขาธิการได้มีหนังสือเตือนแล้วยังไม่มีการปฏิบัติตามคำสั่งนั้น ให้เลขาธิการพิจารณากำหนดค่าปรับทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่าสองหมื่นบาทต่อวัน

ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตยังเพิกเฉยไม่ปฏิบัติตามให้ถูกต้อง หรือฝ่าฝืนคำสั่งพักใช้ใบอนุญาต หรือกรณีที่มีความเสียหายร้ายแรงต่อประโยชน์สาธารณะ ให้ กทช. มีอำนาจพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตได้

๑๘. การฟ้องคดีต่อศาลปกครอง

คำชี้ขาดของ กทช. ถือเป็นที่สุด แต่ไม่ตัดสิทธิของคู่กรณีในการอุทธรณ์ตามกฎหมาย ดังนั้น คู่กรณีฝ่ายใดที่ไม่พอใจคำชี้ขาดของ กทช. จึงไม่สามารถอุทธรณ์คำชี้ขาดดังกล่าวต่อ กทช. ได้ แต่ยังคงสามารถใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งเป็นสิทธิที่กฎหมายรับรอง

หมวด ๖ ว่าด้วย การกำกับดูแลและการบังคับใช้

กทช. มีอำนาจสั่งมิให้มีการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมแก่ผู้รับใบอนุญาตรายใดรายหนึ่งก็ได้ ไม่ว่าจะเป็นการชั่วคราว เฉพาะโครงข่ายโทรคมนาคมบางส่วนเฉพาะบริการบางประเภท หรือมีเงื่อนไขอย่างหนึ่งอย่างใดเป็นการเฉพาะก็ได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) การใช้โครงข่ายโทรคมนาคมมีปัญหาทางเทคนิคที่อาจก่อให้เกิดการรบกวนกิจการโทรคมนาคมหรือเป็นเหตุขัดขวางการโทรคมนาคม

(๒) ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการหรือให้บริการโดยมิชอบหรือขัดต่อกฎหมาย

(๓) ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการหรือให้บริการโดยมิได้รับอนุญาตจาก กทช.

(๔) กรณีอื่นตามที่ กทช. ประกาศกำหนด

ทั้งนี้ กทช. มีอำนาจกำหนดมาตรการรองรับหรือเยียวยาสำหรับผู้ให้บริการตามความเหมาะสมและจำเป็นได้ โดยผู้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติตามโดยเคร่งครัด

อนึ่ง เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการลงทุนและพัฒนาโครงข่ายโทรคมนาคม หรือเพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตรายใหม่สามารถแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพ เสมอภาค และเป็นธรรมคณะกรรมการอาจประกาศกำหนดมิให้นำหลักเกณฑ์ เงื่อนไข หรือวิธีการไม่ว่าบางส่วนหรือทั้งหมดตามประกาศนี้มาใช้บังคับกับผู้รับใบอนุญาตรายใหม่ได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด โดย กทช. อาจกำหนดเงื่อนไขหรือข้อจำกัดอื่นเป็นการเฉพาะใช้บังคับกับผู้รับใบอนุญาตรายใหม่ที่ได้รับการยกเว้นตามประกาศดังกล่าวเป็นการชั่วคราวก็ได้ ทั้งนี้ การประกาศยกเว้นและกำหนดเงื่อนไขหรือข้อจำกัดดังกล่าวต้องเป็นไปด้วยความโปร่งใส เป็นธรรม สมเหตุสมผล และไม่เลือกปฏิบัติ

กทช. ต้องพิจารณาทบทวนบทบัญญัติในประกาศนี้ทุกระยะเวลา ๕ ปีและต้องจัดให้มีการจัดรับฟังความคิดเห็นจากผู้รับใบอนุญาตที่เกี่ยวข้องด้วยทุกครั้งตามระเบียบว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ และดำเนินการประเมินผลตามระเบียบว่าด้วยการประเมินผลกระทบบทการกำกับดูแล

ผู้รับใบอนุญาตที่มีโครงข่ายโทรคมนาคมซึ่งได้รับอนุญาตอยู่ก่อนวันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับ ต้องจัดทำข้อเสนอการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ พร้อมทั้งจัดทำข้อมูลแสดงการคำนวณอัตราค่าตอบแทนการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม และข้อมูลต้นทุนโครงข่ายโทรคมนาคมแบบแยกส่วนสำหรับการให้บริการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมให้แก่คณะกรรมการเพื่อพิจารณาภายในสิบห้าวันนับจากวันที่ประกาศนี้มีผลบังคับใช้

ผู้รับใบอนุญาตที่มีโครงข่ายโทรคมนาคมซึ่งได้รับอนุญาตอยู่ก่อนวันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับไม่สามารถดำเนินการได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดในวรรคหนึ่ง ห้ามมิให้เรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมจากผู้รับใบอนุญาตรายอื่นจนกว่าจะได้จัดส่งข้อมูลตามวรรคหนึ่งแก่คณะกรรมการและคณะกรรมการพิจารณาเห็นชอบข้อเสนอการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในประกาศนี้

ในระหว่างที่ข้อเสนอการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม หรือการคำนวณอัตราค่าตอบแทนการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมยังไม่แล้วเสร็จ หรือไม่สามารถตกลงกันได้ระหว่างผู้รับใบอนุญาตที่ให้บริการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม กทช. อาจประกาศกำหนดอัตราค่าตอบแทนการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมเป็นการชั่วคราวได้ ทั้งนี้ อัตราค่าตอบแทนการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมชั่วคราวดังกล่าวต้องไม่สูงกว่าอัตราค่าตอบแทนที่มีอยู่เดิมก่อนประกาศนี้มีผลใช้บังคับ

ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตที่มีโครงข่ายโทรคมนาคมซึ่งได้รับอนุญาตอยู่ก่อนวันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับ ไม่สามารถดำเนินการได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการข้อหนึ่งข้อใดตามประกาศนี้ได้ ผู้รับใบอนุญาตที่มีโครงข่ายโทรคมนาคมรายนั้นอาจขอผ่อนผันต่อคณะกรรมการได้ โดยต้องยื่นคำร้องขอผ่อนผันเป็นหนังสือ พร้อมแจ้งเหตุผลและหลักฐานประกอบโดยละเอียด

คณะกรรมการอาจสั่งให้ผู้รับใบอนุญาตที่ขอผ่อนผันตามวรรคหนึ่งต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้รับใบอนุญาตรายอื่นที่เกี่ยวข้องตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการ

ในกรณีที่เห็นสมควร คณะกรรมการอาจมีคำสั่งให้ผ่อนผันเป็นการชั่วคราวได้ โดยอาจกำหนดเงื่อนไขหรือมาตรการอื่นใดเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะและผู้ใช้บริการก็ได้

การประกอบกิจการโทรคมนาคมของผู้ที่ได้รับใบอนุญาต สัมปทาน หรือสัญญาตามมาตรา ๘๐ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ ต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามประกาศนี้บนพื้นฐานของหลักการการแข่งขันโดยเสรีและอย่างเป็นธรรมในการนี้ ให้ถือว่าผู้นั้นมีสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบเดียวกับผู้รับใบอนุญาตตามกฎหมายด้วย

สภาพปัญหาของการดำเนินงาน

ประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ประกาศสงราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๓ ตอนพิเศษ ๖๐ ง วันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๔ และใช้บังคับมาเป็นระยะเวลากว่า ๕ ปี โดยกลุ่มงานโครงข่ายพื้นฐาน การใช้และเชื่อมต่อโครงข่าย (กลุ่มภารกิจด้าน การใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมเดิม) ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบในการดำเนินการตาม ประกาศ กทช. ดังกล่าว โดยตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา กลุ่มงานโครงข่ายพื้นฐานฯ ได้ทำหน้าที่ตรวจสอบ ข้อเสนอการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม รวมทั้งสัญญาการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม เพื่อนำเสนอต่อ กทช. (กสทช. ในปัจจุบัน) พิจารณาให้ความเห็นชอบ และตอบข้อหารือ รวมทั้งประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประกาศ กทช. ดังกล่าว นอกจากนี้ กลุ่มงานโครงข่ายพื้นฐานฯ ยังทำหน้าที่เป็นหน่วยธุรการ ประจำคณะอนุกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท (คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทเดิม) ตามข้อ ๕๙ วรรค ๒ ของ ประกาศ กทช. ดังกล่าว โดยกลุ่มงานโครงข่ายพื้นฐานฯ มีหน้าที่เป็นเลขานุการ รับเรื่องและประสานงานกับ คู่กรณีในกระบวนการระงับข้อพิพาท พร้อมทั้งจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานแก่คณะกรรมการ วินิจฉัยข้อพิพาทซึ่งตลอดระยะเวลาของการดำเนินงาน กลุ่มงานโครงข่ายพื้นฐานฯ สามารถรวบรวมปัญหา และอุปสรรคที่พบได้หลายประการ โดยสามารถสรุปเป็นปัญหาในเชิงสารบัญญัติ และวิธีสบัญญัติได้ดังต่อไปนี้

กลุ่มปัญหาเชิงสารบัญญัติ

๑. คำนียามเรื่อง “การใช้โครงข่ายโทรคมนาคม”

กรณีของ “การใช้โครงข่ายโทรคมนาคม” ยังไม่มีการกำหนดรูปแบบและขอบเขตนิยามที่ชัดเจน รวมทั้งยังไม่มีกฎเกณฑ์เฉพาะทางด้านการใช้โครงข่ายโทรคมนาคม จึงทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณาแบบทางธุรกิจที่ถือเป็นการใช้โครงข่ายโทรคมนาคม ซึ่งจะต้องดำเนินการตามประกาศ กทช. ว่า ด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

๒. กรณีของผู้รับใบอนุญาตที่มีโครงข่ายโทรคมนาคมบางประเภท ที่ไม่สามารถจัดให้มีบริการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมได้

ผู้รับใบอนุญาตที่มีโครงข่ายโทรคมนาคมบางประเภท เช่น ผู้ให้บริการโทรศัพท์ทางไกลระหว่างประเทศ (International Direct Dial) แม้ว่าจะเป็นผู้รับใบอนุญาตที่มีโครงข่ายเป็นของตนเอง ซึ่งมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามประกาศ กทช. ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ เช่น แต่ด้วยรูปแบบของการให้บริการเป็นไปในลักษณะของการให้บริการทางเดียว คือการเชื่อมต่อไปยังผู้ให้บริการโทรศัพท์ภายในประเทศ ผู้ให้บริการดังกล่าวจึงไม่มีการให้บริการการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมตามประกาศ กทช. ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อ ๖ (๑) ได้แก่ ๑. บริการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมเพื่อให้สามารถเรียกออกได้จากจุดเริ่มต้น (Call Origination) ๒. บริการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมเพื่อให้สามารถเรียกถึงจุดปลายทางภายในโครงข่ายโทรคมนาคมของตน (Call Termination) และ ๓. บริการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมเพื่อการเรียกผ่าน Call Transit

๓. หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมที่ยังมิได้มีการกำหนด เช่น หลักเกณฑ์การคำนวณอัตราค่าตอบแทนการใช้โครงข่ายโทรคมนาคม ซึ่งในประเด็นนี้ กลุ่มงานโครงข่ายพื้นฐาน การใช้และเชื่อมต่อโครงข่าย อยู่ระหว่างการดำเนินการจัดทำร่างประกาศมาตรฐานในการคำนวณอัตราค่าตอบแทนการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม

กลุ่มปัญหาเชิงวิธีบัญญัติ

๑. รูปแบบและวิธีการจัดทำข้อเสนอการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม

ผู้ประกอบการบางรายยังไม่เข้าใจถึงวิธีการจัดทำข้อเสนอการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม ตามประกาศ กทช. ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ จึงทำให้เกิดปัญหาในการจัดทำ เช่น ผู้ประกอบการบางรายจัดส่งข้อมูลตามประกาศ กทช. ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ ข้อ ๒๘ และ ๒๙ มาไม่ครบถ้วน ได้แก่ ข้อมูลแสดงการคำนวณอัตราค่าตอบแทนการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม, ข้อมูลต้นทุนโครงข่ายโทรคมนาคมแบบแยกส่วนสำหรับการให้บริการการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม และอัตราค่าตอบแทนการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม

๒. กรอบระยะเวลาในการปรับปรุงข้อเสนอการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมของผู้รับใบอนุญาต

ตามข้อ ๓๒ ของประกาศ กทช.ดังกล่าว กำหนดให้คณะกรรมการพิจารณารายละเอียดข้อเสนอการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมของผู้รับใบอนุญาต ว่ามีความชัดเจนและครบถ้วนเพียงพอ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๓๐ หรือไม่ หากคณะกรรมการเห็นว่า ข้อเสนอดังกล่าวไม่มีความชัดและครบถ้วนเพียงพอ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนด คณะกรรมการอาจสั่งให้มีการปรับปรุงข้อเสนอดังกล่าว หรือปรับปรุงอัตราค่าตอบแทนการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมได้ อย่างไรก็ดี ประกาศ กทช. ดังกล่าวไม่ได้มีการกำหนดกรอบระยะเวลาในการปรับปรุงข้อเสนอดังกล่าว หรือปรับปรุงอัตราค่าตอบแทนการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม จึงอาจทำให้ผู้รับใบอนุญาตใช้เวลาล่าช้าเกินสมควร ในการปรับปรุงข้อเสนอ ตามคำสั่งของคณะกรรมการ

๓. รูปแบบวิธีการเผยแพร่ข้อเสนอ และสัญญาการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม

ข้อ ๓๓ และข้อ ๔๓ ของประกาศ กทช. ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ ได้กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตที่มีโครงข่ายโทรคมนาคม ต้องเปิดเผยข้อเสนอและสัญญาการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม อย่างไรก็ดี ประกาศ กทช. ดังกล่าว ไม่ได้กำหนดรูปแบบและวิธีการในการเผยแพร่ข้อเสนอและสัญญา จึงทำให้ผู้รับใบอนุญาตบางราย เจตนาที่จะไม่เปิดเผยข้อเสนอและสัญญาการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม หรืออาจกระทำการให้การเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวทำได้ยากขึ้น

๔. ความเข้าใจผิดของผู้ถูกร้องในการใช้สิทธิโต้แย้งก่อนมีคำสั่งรับคำร้อง

เนื่องจากข้อ ๖๑ ของประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ ได้กำหนดให้ “คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทจะต้องพิจารณา วินิจฉัยว่าจะรับคำร้องนั้นหรือไม่ ภายในสามสิบวันนับตั้งแต่วันที่ได้รับคำร้องและเอกสารหลักฐานครบถ้วน จากคู่กรณีทั้งสองฝ่าย โดยต้องแจ้งผลการพิจารณาแก่คู่กรณีทั้งสองฝ่ายเป็นหนังสือ พร้อมเหตุผลการรับหรือ ปฏิเสธ” แสดงให้เห็นว่า การพิจารณาว่าจะรับคำร้องนั้นคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทจะต้องได้รับเอกสารหลักฐานครบถ้วนจากคู่กรณีทั้งสองฝ่ายก่อน ซึ่งในทางปฏิบัติเอกสารหลักฐานดังกล่าวน่าจะหมายถึงการยื่นข้อโต้แย้งหรือเอกสารหลักฐานอื่นตามข้อ ๗๘ ของประกาศดังกล่าว เพื่อให้คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีสิทธิยื่นข้อโต้แย้งหรือเอกสารหลักฐานอื่นแก่คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทว่าไม่มีกรณีเกี่ยวกับการปฏิเสธไม่ให้ใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมหรือมีข้อตกลงกันไม่ได้ในการเจรจาทำสัญญาการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่าย

โทรคมนาคมเกิดขึ้นเท่านั้น ซึ่งในทางปฏิบัติผู้ประกอบการบางรายยังคงเข้าใจผิดว่าหมายถึงการยื่นข้อโต้แย้ง
ในลักษณะคำให้การ จึงมักขอขยายเวลาหรือโต้แย้งในภายหลังว่าคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทไม่ได้เปิด
โอกาสให้มีการใช้สิทธิดังกล่าว

๕. การขาดหลักเกณฑ์และวิธีการในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

ข้อ ๘๒ ของประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อ
โครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ กำหนดให้ “คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทสอบถามคู่กรณีว่าต้องการที่
จะไกล่เกลี่ยข้อพิพาทหรือไม่ หากคู่กรณีต้องการเจรจาไกล่เกลี่ยให้คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทดำเนินการ
ไกล่เกลี่ยต่อไป และหากคู่กรณีตกลงกันได้ ให้คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทจัดทำสัญญาประนีประนอม
ตามที่คู่กรณีตกลง” อย่างไรก็ตาม กทช. ยังไม่มีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในทางปฏิบัติสำหรับการไกล่
เกลี่ยข้อพิพาทไว้ ปัจจุบันจึงยังไม่มีแนวทางปฏิบัติที่จะนำมาใช้ได้

๖. ปัญหาการไม่สามารถกำหนดประเด็นข้อพิพาทได้ในการพิจารณานัดแรก

ข้อ ๘๐ ของประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อ
โครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ กำหนดให้ คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทออกหนังสือเรียกให้คู่กรณีทั้ง
สองฝ่ายมาในนัดแรก ภายใน ๗ วันนับแต่มีคำสั่งรับคำร้อง และข้อ ๘๑ กำหนดให้ ในนัดแรก ให้คู่กรณีทั้งสอง
ฝ่ายนำคำแถลงการณ์พร้อมข้ออ้างข้อเถียงของตนยื่นต่อคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท เพื่อนำมาเทียบกัน
และสอบถามคู่กรณีทั้งสองฝ่ายถึงข้ออ้าง ข้อเถียง และพยานหลักฐานที่จะยื่นต่อคณะกรรมการวินิจฉัยข้อ
พิพาทว่าฝ่ายใดยอมรับหรือโต้แย้งข้ออ้างข้อเถียงนั้นอย่างไร ข้อเท็จจริงใดที่คู่กรณีทั้งสองฝ่ายยอมรับกันก็เป็น
อันยุติไปตามนั้น ส่วนข้อเท็จจริงใดที่ไม่รับกันให้คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทกำหนดไว้เป็นประเด็นข้อ
พิพาท และกำหนดให้คู่กรณีทั้งสองฝ่ายนำพยานหลักฐานมาสืบในประเด็นนั้นๆ ตามที่ตนกล่าวอ้าง

จากบทบัญญัติดังกล่าวมีปัญหาในทางปฏิบัติ ๒ ประเด็น กล่าวคือ ๑) การกำหนดนัดหมายให้คู่กรณี
ทั้งสองฝ่ายมาในนัดแรกภายใน ๗ วันนับแต่มีคำสั่งรับคำร้องนั้น เป็นระยะเวลาที่สั้นเกินไป เนื่องจากในทาง
ปฏิบัติคู่กรณีมักอ้างว่าไม่สามารถจัดทำคำแถลงการณ์ที่จะนำมายื่นในนัดแรกได้ทัน ทำให้ในหลายๆ ข้อพิพาท
มักต้องเลื่อนการพิจารณานัดแรกเสมอๆ ๒) การที่ข้อ ๘๑ ของประกาศดังกล่าวกำหนดให้คณะกรรมการ
วินิจฉัยข้อพิพาทกำหนดประเด็นข้อพิพาทในนัดแรกนั้น ไม่สามารถทำได้ในทางปฏิบัติ เนื่องจากในนัดแรก
ดังกล่าวมีเพียงคำร้อง และคำแถลงการณ์ จากคู่กรณีเท่านั้น ยังไม่มีคำร้องแย้งจากผู้ถูกร้อง และคำคัดค้านคำ
ร้องแย้งจากผู้ร้อง ซึ่งมักมีประเด็นเพิ่มเติมจากคำร้องและคำแถลงการณ์ ในทางปฏิบัติคณะกรรมการวินิจฉัย
ข้อพิพาทจึงมักเปิดโอกาสให้คู่กรณีได้ใช้สิทธิในการโต้แย้งกันอย่างเต็มที่ก่อนที่จะกำหนดประเด็นข้อพิพาท
ต่อไป

๗. ปัญหาการไม่ให้ความร่วมมือของผู้ประกอบการในชั้นการไต่สวนข้อเท็จจริง

ปัญหาที่เกิดขึ้นในส่วนนี้มักมาจากการไม่ให้ความร่วมมือ เพิกเฉยหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของ
คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทที่สั่งให้นำเสนอข้อเท็จจริงหรือเอกสารหลักฐานต่างๆ ซึ่งอยู่ในความครอบครอง
ของผู้ประกอบกิจการ โดยเฉพาะข้อมูลที่จะนำไปสู่การคิดคำนวณอัตราค่าตอบแทนการเชื่อมต่อโครงข่าย
โทรคมนาคม ซึ่งทำให้คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทประสบปัญหาเป็นอย่างมากในการพิจารณาวินิจฉัยข้อ
พิพาท

๘. การขาดหลักเกณฑ์และวิธีการในการแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ ๘๔ ของประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ กำหนดให้ คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทอาจแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ เพื่อศึกษา ตรวจสอบ วิเคราะห์ หรือทำความเข้าใจเฉพาะในประเด็นใดประเด็นหนึ่ง หรือเรียกให้คู่กรณีทั้งสองฝ่ายให้ข้อเท็จจริงแก่ผู้เชี่ยวชาญ หรือจัดทำหรือดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งเอกสาร หรือวัตถุใดๆ ที่เกี่ยวกับประเด็น เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญสามารถตรวจสอบ ซึ่งในทางปฏิบัติยังไม่เคยมีการแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญตามบทบัญญัติดังกล่าว เนื่องจากยังขาดหลักเกณฑ์และวิธีการ และโดยสภาพความเป็นจริงของไทยยังขาดแคลนผู้เชี่ยวชาญด้านโทรคมนาคม

๙. การที่คู่กรณีไม่มีสิทธิในการโต้แย้งสรุปข้อเท็จจริง

ข้อ ๘๗ ของประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ กำหนดให้ คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทจะต้องจัดทำสรุปข้อเท็จจริงที่ได้จากคำร้องและเอกสารอื่นๆ ของคู่กรณี รวมทั้งพยานหลักฐานต่างๆ ที่ปรากฏในสำนวนความและสรุปคำขอของผู้ร้อง และให้ส่งสำเนาแก่คู่กรณีทั้งสองฝ่ายด้วย ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวไม่ได้กำหนดเกี่ยวกับการโต้แย้งสรุปข้อเท็จจริงดังกล่าวไว้ ในกรณีที่สรุปข้อเท็จจริงดังกล่าวไม่ถูกต้อง ประกาศดังกล่าวจึงควรกำหนดระยะเวลา เพื่อให้คู่กรณีได้ใช้สิทธิดังกล่าว

๑๐. การที่กำหนดระยะเวลาในการคัดค้านคำวินิจฉัยไม่สัมพันธ์กับการมีคำชี้ขาด

ตามที่ข้อ ๑๑๒ ของประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ กำหนดให้ การคัดค้านคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทอาจทำได้โดยการขอให้เพิกถอนภายใน ๙๐ วันนับแต่วันที่ได้รับสำเนาคำวินิจฉัย แต่ข้อ ๑๑๓ กำหนดให้ คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทเสนอคำวินิจฉัยต่อ กทช. เพื่อพิจารณาทำคำชี้ขาดภายใน ๗ วันนับแต่วันทำคำวินิจฉัยแล้วเสร็จ อีกทั้ง กทช. ยังต้องทำคำชี้ขาดให้แล้วเสร็จภายใน ๗ วันนับแต่ได้รับคำวินิจฉัย ซึ่งจากบทบัญญัติดังกล่าว ระยะเวลาที่กำหนดไว้ทั้งสองส่วนจึงไม่สอดคล้องกัน ทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ เนื่องจากเมื่อ กทช. ได้รับคำวินิจฉัยแล้ว กทช. จำเป็นที่จะต้องชี้ขาดให้แล้วเสร็จภายใน ๗ วัน ซึ่งเป็นกำหนดเวลาซ้อนทับกับระยะเวลา ๙๐ วันในการโต้แย้งของคู่กรณี

๑๑. การที่กำหนดระยะเวลาในการจัดทำคำชี้ขาดสั้นเกินไป

ตามที่ข้อ ๑๑๓ วรรคสองของประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ ได้กำหนดให้ กทช. ต้องทำคำชี้ขาดให้แล้วเสร็จภายใน ๗ วัน นับแต่ได้รับคำวินิจฉัยนั้น ในทางปฏิบัติระยะเวลา ๗ วันเป็นระยะเวลาที่สั้นเกินไปซึ่งอาจทำให้การพิจารณาไม่ละเอียดรอบคอบเท่าที่ควร โดยเฉพาะในเรื่องอัตราค่าตอบแทนการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม ซึ่งมีผลทั้งต่อผู้ประกอบการและผู้ให้บริการอีกด้วย

ข้อสรุปและข้อเสนอแนะของกลุ่มงานโครงข่ายพื้นฐาน การใช้และเชื่อมต่อโครงข่าย

แม้ว่าประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมไว้โดยละเอียดและครอบคลุม รวมทั้งมีการกำหนดกระบวนการระดับข้อพิพาทในการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมอย่างเป็นขั้นตอน แต่ในทางปฏิบัติแล้ว การดำเนินการตามประกาศ กทช. ดังกล่าวยังมีปัญหาและอุปสรรคอยู่มากในรายละเอียด ทั้งในส่วนของ การปฏิบัติตามประกาศฯ ของผู้รับใบอนุญาตที่มีโครงข่ายโทรคมนาคม และการดำเนินการบวญพิจารณาข้อพิพาท ดังที่ได้กล่าวไว้ในหัวข้อปัญหาและอุปสรรคที่พบจากการดำเนินงาน

อย่างไรก็ดี ปัญหาและอุปสรรคที่กลุ่มงานโครงข่ายพื้นฐาน การใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายได้ทำการรวบรวมไว้ เป็นมุมมองจากการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ ตามประกาศ กทช. ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ และการเป็นหน่วยธุรการประจำคณะอนุกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท จึงเป็นมุมมองจากฝ่ายหน่วยงานกำกับดูแลเพียงฝ่ายเดียว ในการนี้ กลุ่มงานโครงข่ายพื้นฐานฯ เห็นว่า การเปิดให้ผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคม โดยเฉพาะในส่วนของผู้รับใบอนุญาตที่มีโครงข่ายโทรคมนาคม ซึ่งอยู่ในบังคับที่จะต้องปฏิบัติตามประกาศ กทช. ดังกล่าว ได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อประกาศ กทช. ดังกล่าว จะเป็นข้อมูลที่สำคัญในการพัฒนาและปรับปรุงหลักเกณฑ์ และข้อบังคับตามประกาศ กทช. ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ ให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันมากยิ่งขึ้น กลุ่มงานโครงข่ายพื้นฐาน การใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายจึงขอเสนอให้มีการจัดประชุมกลุ่มย่อยเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากผู้รับใบอนุญาตที่มีโครงข่ายโทรคมนาคม ต่อประกาศ กทช. ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ เพื่อรวบรวมประเด็น ปัญหาอุปสรรคที่เกี่ยวกับการใช้และเชื่อมต่อจากผู้รับใบอนุญาต และนำมาใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นเพื่อประกอบการดำเนินการปรับปรุงประกาศ กทช. ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ เพื่อให้ประกาศ กทช. ดังกล่าวมีความครบถ้วนด้านเนื้อหา และสามารถบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับสภาพการณ์ต่อไป